

Rechter tikt Ritzen op de vingers over spaarregeling

door
Marcel
Wiegman
HOP

Er komt zeer waarschijnlijk alsnog een regeling voor het sparen van studiepunten. Vorige week stuurde de president van de Haagse rechtbank, mr. A. van Delden, minister Ritzen terug naar de Tweede Kamer om zich te verantwoorden voor zijn weigering zo'n regeling op te zetten. Een kamermeerderheid is voor het invoeren van een spaarsysteem. Met een spaarregeling kunnen tempobeursstudenten onvoldoende resultaten in het ene jaar compenseren met extra resultaten in het andere.

Een jaar geleden zegde Ritzen de Tweede Kamer toe 'loyaal invulling te zullen geven' aan een spaarsysteem van studiepunten. Het kamerlid A. Lansink (CDA) had daarom gevraagd. Half juli kwam de bewindsman echter op zijn belofte terug. De regeling was niet langer nodig omdat studenten dit jaar niet zeventig, maar slechts vijftig procent van hun studiepunten hoeven te halen, redeneerde hij onder meer. Het systeem zou bovendien te ingewikkeld worden. Het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) spande daarop een kort geding aan.

Minder hard

De overheid mag niet zomaar terugkomen op gedane beloften, betoogde de advocaat van het ISO,

mr. P. Petit, vorige week donderdag voor de Haagse rechtbank. Studenten zijn volgens hem verplichtingen aangegaan, zoals het aanvaarden van een bestuursfunctie, in de veronderstelling dat zij de gemiste studietijd later kunnen inhalen. Door de plotselinge weigering van Ritzen om een spaarsysteem in te voeren komen zij nu in de grootst mogelijke problemen. Ritzen heeft ook geen overtuigende argumenten aangevoerd om op zijn toezegging terug te komen, stelde Petit. Zo was er ten tijde van zijn toezegging nog helemaal geen sprake van een temponorm van zeventig procent. Het ging slechts om een verhoging van de norm van vijftientig naar vijftig procent. De advocaat kon zich bovendien wel degelijk een uitvoerbare regeling voorstellen, die de uitkeringsinstantie Informatie Beheer Groep (IBG) in Groningen niet onnodig belast. Volgens de landsadvocaat was de oorspronkelijke toezegging van Ritzen echter minder hard dan hij op het eerste gezicht lijkt. Na de minister moeten immers de ministerraad, de Raad van State

en het parlement zich nog over een eventuele regeling uitspreken. Tijdens die langdurige procedure kan er nog zoveel veranderen, dat studenten er nooit van uit hadden mogen gaan dat er een spaarsysteem zou komen. En zolang er geen sprake is van een concrete toezegging, is de overheid vrij zijn beleid te veranderen, betoogde hij.

Ongebruikelijk

Rechtbankpresident Van Delden zat overduidelijk met de zaak in zijn maag. Inhoudelijk gaf hij de studenten zonder meer gelijk. Aan de andere kant wenste hij

niet op de stoel van de Tweede Kamer te gaan zitten. Hij koos daarom voor een tussenweg: Ritzen moet voor eind oktober naar de Tweede Kamer om alsnog over de zaak te overleggen. 'Ik kan me voorstellen dat de studenten teleurgesteld zijn', zei Van Delden. 'En ik moet nog zien of Ritzen de Tweede Kamer kan overtuigen. De studenten kunnen in ieder geval, zeker met wat ik als rechter te berde heb gebracht, proberen de Kamer op andere gedachten te brengen.' 'Een ongebruikelijke uitspraak', vindt kamerlid B. Bakker (D66). 'Maar ik wil de hand in eigen boezem steken. Er was reden om de Kamer tot spoed te manen. De rechter herinnert ons er aan dat we nog wat werk te doen hebben.' Anderen reageren geprikkeld. Zo vinden VVD en CDA de opmerkingen van de rechtbankpresident prematuur. Ook zonder zijn ingrijpen had de Kamer Ritzen wel ter verantwoording

geroepen, stellen zij. CDA-woordvoerder Lansink: 'Het is een soort stoerheid die wel vaker voorkomt bij rechters.' Overigens tekent zich in de Tweede Kamer een duidelijke meerderheid af voor invoering van een spaarsysteem. De regeringspartijen VVD en D66 en oppositiepartij CDA willen Ritzen aan zijn oorspronkelijke belofte houden. Alleen de PvdA schaart zich nog voorzichtig achter de eigen bewindsman. Kamerlid R. van der Ploeg (PvdA): 'Inhoudelijk ben ik het met Ritzen eens, een spaarregeling is op dit moment niet nodig. Maar er speelt ook nog zoets als betrouwbaarheid van de overheid. We zullen tot op de bodem uitzoeken wat er wel en niet aan harde toezeggingen is gedaan.' Het overleg tussen Kamer en minister is vastgesteld voor 28 september.

Nomen est omen

Hub Cox, medewerker van Bureau Veiligheid en Milieu, wees de redactie op dit uitzonderlijke voorbeeld, waarbij de naam wel zeer nadrukkelijk verwijst naar hetgeen er staat. Alleen dienen deze kranen niet te rusten, maar leveren zij een wezenlijke bijdrage aan de nieuwbouw van T. Foto: Bram Saeyns

Deze week

5 Dat Ritzen het bestuur van de universiteiten wil 'stroomlijnen' is geen verrassing. De boze reacties daarop zijn dat ook niet.

7 Ir. Marco Heddes promoveerde maandag op een proefontwerp voor een protocolprocessor, waarmee het mogelijk wordt om informatie over Internet tienmaal zo snel te versturen.

9 De CvB-nota 'De TUE, sterk in ontwikkeling' werd door de U-raad aangenomen als vertrekpunt voor de eens in de twee jaar plaatsvindende evaluatie van het beleid van de TUE. Wat houdt die nota precies in?

Topambtenaar Meijerink nieuwe voorzitter VSNU

door
Pieter
Evelin
HOP

De nieuwe voorzitter van de VSNU, topambtenaar Meijerink, dient zich veel bescheidener op te stellen dan zijn voorganger W. van Lieshout. De universiteiten willen niet langer gezamenlijke standpunten forceren, maar de vrijheid behouden in alle openheid hun eigen mening naar buiten te brengen. Hoewel de universiteiten nog volop in bespreking zijn over de toekomstige rol van hun overkoepelend orgaan, bestaat volgens verschillende voor-

zitters van universiteiten wel reeds overeenstemming over een aantal uitgangspunten voor de VSNU. Dat was nodig om een nieuwe voorzitter te kunnen benoemen. Prof.dr. M. Meijerink (51), die op 1 december bij de VSNU begint, is nu nog secretaris-

generaal op het ministerie van Onderwijs. Tot die datum zal hij zich in Zoetermeer niet met het hoger onderwijs bezighouden. Vorig jaar november leverde Meijerink zware kritiek op de omvangrijke bezuinigingen op het hoger onderwijs. Meijerink is

sinds 1994 ook voorzitter van het SG-Beraad, het periodiek overleg tussen de secretarissen-generaal van de verschillende departementen. Daarnaast is hij part-time hoogleraar 'bestuur en controle van de overheid' aan de VU in Amsterdam.

Onderwijsbonden willen acties

De kaderleden van de onderwijsbonden willen dat er acties worden voorbereid. Tijdens een speciale bijeenkomst in Utrecht hebben zij de onderhandelaars van de samenwerkende centrales van overheids personeel hierom gevraagd. De onderwijsbonden wachten al enkele maanden op

voorstellen van minister Ritzen voor een nieuwe CAO. Werknemers en bonden in de onderwijssector zijn het wachten op een CAO-bod van minister Ritzen behoorlijk beu. Zij voelen zich aan het lijntje gehouden. Het overleg met de minister heeft nog steeds niets opgeleverd. Ritzen heeft zijn bod opnieuw uitgesteld. Woensdag 20 september op zijn vroegst komt hij met een

nieuwe aanbieding. Begin van het jaar hebben de vier centrales hun gezamenlijk onderhandelingspakket geformuleerd. Ze willen een loonruimte van 4,5 procent. Hiervan is 2,25 procent prijscompensatie, 0,75 procent voor reparatie van inkomens in het onderwijs en 1,5 procent voor nieuwe werkgelegenheid.

(JU)

Mensen

Drs. Aad Vijverberg uit Klimmen verdedigt donderdag 21 september om twee uur in de collegezaal van het paviljoen zijn proefschrift 'Diagnosemodel voor het herontwerp van topstructuren'. Promotoren zijn de bedrijfskunde-hoogleraren prof.dr.ir. J. van Aken en prof.dr. P. Kempen. Vijverberg (37), cursusteamleider aan de Open Universiteit in Heerlen, studeerde in 1987 als bedrijfskundige af aan de

Erasmusuniversiteit Rotterdam. De promovendus presenteert in zijn proefschrift een diagnosemodel dat topmanagers kan ondersteunen bij beslissingen over de inrichting van hun concern op het hoogste niveau. Het diagnosemodel is een instrument voor de analyse van de topstructuur van concerns. Het is gebaseerd op onderzoek van de organisatiestructuur bij een dertiental industriële concerns in ons land.

Vrijdag 22 september verdedigt **ir. Rob Vaessens** uit Eindhoven zijn proefschrift 'Generalized job shop scheduling: complexity and

local search'. De zitting is in de collegezaal van het paviljoen en begint om twee uur. Onderzocht zijn de zogenaamde job shop schedulingproblemen. Dit proefschrift beschouwt een uitbreiding van het bestaande wiskundige model voor dit soort problemen. Promotoren zijn prof.dr. J. Lensstra en prof.dr. E. Aarts. Vaessens (29) studeerde in 1990 als wiskundig ingenieur af aan de TUE. Hij deed zijn promotie-onderzoek bij de TUE binnen de vakgroep Besliskunde en stochastiek van de faculteit Wiskunde en Informatica. Het project werd financieel gesteund door het Landelijk Netwerk Mathematische Besliskunde.

Ir. Richard van Haren uit Geldrop verdedigt vrijdag 22 september om vier uur in de collegezaal van het paviljoen zijn proefschrift 'Imaging of edge channels in the quantum Hall regime'. Met behulp van moderne groeitechnieken is het mogelijk om halfgeleiderlagen van enkele atoomlagen dik gecontroleerd op elkaar te laten groeien. In deze dissertatie worden speciale halfgeleiders zoals Galliumarsenide en Aluminiumgalliumarsenide beschreven. Promotoren zijn prof.dr. J. Wolter en prof.dr.ir. W. de Jonge. Van Haren (28) studeerde in 1990 als natuurkundig ingenieur af aan de TUE. Zijn promotie-onderzoek verrichtte hij binnen de groep Halfgeleiderfysica van de faculteit Technische Natuurkunde.

Dinsdag 26 september om twee uur verdedigt **ir. Staszek Lenczowski** uit 's-Hertogenbosch in de collegezaal van het paviljoen

zijn proefschrift 'Giant magnetoresistance of magnetic multilayers'. In deze dissertatie worden de resultaten beschreven van een experimentele studie naar het zogenaamde reuze magnetoweerstandeffect in magnetische multilagen. Promotoren zijn prof.dr.ir. W. de Jonge (TUE) en prof.dr. H. van Houten (RU Leiden). Lenczowski (30) studeerde in 1989 aan de TUE af als natuurkundig ingenieur. Dit promotie-onderzoek is uitgevoerd als onderdeel van een researchproject van Philips Research en de vakgroep Vaste stof van de faculteit Technische Natuurkunde van de TUE.

Ir. Jean-Paul Jacobs uit Eindhoven verdedigt dinsdag 26 september zijn proefschrift 'Catalytically-active oxides studied by low-energy ion scattering'. De zitting is in de collegezaal van het paviljoen en begint om vier uur. In dit proefschrift wordt de oppervlakte-samenstelling van katalytisch actieve oxydes kwantitatief bepaald met lage-energie-ionenverstrooiing, een oppervlakte-analysetechniek. Promotoren zijn prof.dr. H. Brongersma (TUE) en prof.dr. V. Ponc (RU Leiden). Jacobs (28)

studeerde begin 1991 aan de TUE af als natuurkundig ingenieur. Als onderzoeker in opleiding in dienst bij de Stichting Scheikundig Onderzoek Nederland (SON) verrichtte hij onderzoek bij het Schuit Katalyse Instituut aan de faculteit Technische Natuurkunde van de TUE.

Donderdag 28 september is het vijftiende jaar geleden dat **ir. Bart Wolfs** in dienst kwam van de TUE, bij de faculteit Bouwkunde. Voor hem en óók voor de faculteitsgemeenschap is er dus reden om die dag feest te vieren. Ter gelegenheid van zijn dienstjubiläum wordt hem op 28 september, om 16.30 uur, in het PVOC een receptie aangeboden, waarvoor u van harte bent uitgenodigd.

Delfse grachten

Wil degene die per ongeluk vanuit de reproshop mijn boekje 'Delfse grachten' heeft meegenomen dit aan mij terugbezorgen? Dit boekje was een geschenk bij mijn afstuderen in Delft en ik ben er zeer aan gehecht. Ir. J. Jansen, HG 2.92, tst. 3321.

Van Bergen herbenoemd

Ir. Joris van Bergen is bij koninklijk besluit met ingang van 1 oktober opnieuw benoemd als lid van het college van bestuur van de TUE. De benoeming geldt voor de periode tot en met 1 oktober 1999. Van Bergen (53) maakt sinds 1991 deel uit van het Eindhovense universiteitsbestuur.

Colofon

Onafhankelijk weekblad van de Technische Universiteit Eindhoven.

© 1995. Auteursrechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk of welk medium dan ook zonder voorafgaande toestemming van de hoofdredacteur.

De redactie behoudt zich het recht voor om aangeboden artikelen, van welke aard dan ook, te wijzigen.

Redactie:
Fred Gaasendam (hoofdredacteur), Han Konings (eindredacteur), Jan Ummels, Désiree Meijers

(Student)Medewerkers:
John Buitjes, Jannigje Gerritzen, Joris Prikken, Maurice Schaecken, Siem Simonis, Gerard Verhoogt, Richold van der Wal

Redactieraad:
Geert Jan Laan, prof.dr.ir. Harry Lintens, drs. Maarten Pieterse, Mirte van de Pol, prof.dr. Frans Sluijter, mr.drs. Ben Donders (secretaris)

Ontwerp en lay-out:
Ben Mobach

Druk:
Drukkerij E.M. de Jong B.V.
Baarle Nassau

Advertenties:
Van der Meulen Promotions, Fivel 27, Postbus 413, 9200 AK, Drachten, Tel. 05120 - 20936, Fax. 05120 - 17415

Kopij:
Kopij moet op diskette een week voor de verschijningsdatum voor 15.00 uur in het bezit van de redactie zijn.

Redactie-adres:
Technische Universiteit Eindhoven, HG 1.19, postbus 513, 5600 MB, Eindhoven, Tel. 040 - 472961/473815; Hoofdredactie, HG 1.20, Tel. 040 - 474441, Fax 040 - 456033
e-mail: cursor@cur.tue.nl

Open opinies:
Lezersbrieven worden alleen dan geplaatst als ze kort en zakelijk zijn. Alle kopij dient te zijn voorzien van de naam en telefoonnummer van de afzender.

Scheikundige Technologie levert 2500ste ingenieur af

Verenigd op één foto: links Petra de Brouwer, de 2500ste ingenieur bij T; rechts Maud Brouwers, de 200ste vrouwelijke ingenieur. Vorige week woensdag ontvingen zij hun diploma in het Provisorium. Foto: Tom Nieuwenhuis/Dekate Mousa

Bibliotheek TUE helpt buitenlandse universiteiten

14 september '95

Voor al Oosteuropese landen zitten erom te springen. Oude, dubbele of overtollige boeken en tijdschriften uit de universiteitsbibliotheek van de TUE. Voor de universiteiten in landen als Polen, Roemenië, Albanië of Litouwen zijn de boeken een educatieve verrijking. Men heeft daar letterlijk gebrek aan alles op wetenschappelijk gebied.

Wetenschapsboeken zijn dan ook zeer gewild. 'Hier nemen ze alleen maar plaats in, terwijl er toch al zo'n groot tekort aan ruimte is', vertelt Aad de Jager, plaatsvervangend beheerder van de bibliotheek.

door
Jan
Ummels

Veel enthousiaste brieven ontvangt men bij de bibliotheek. De Jager toont er enkele. Bijvoorbeeld van prof.dr. Arnold Jarczewski, decaan van de faculteit Chemie van de Adam Mickiewicz Universiteit in Poznan. Hij toont zich enorm dankbaar en schrijft dat de boeken een grote hulp zijn voor de docenten en studenten van zijn faculteit. De Jager: 'We kregen een verzoek om hulp van 'De Stichting Groningen helpt Polen'. We hebben daar gevolg aan gegeven. In mei is een zending van honderdvijftig kubieke meter (plusminus vijfhonderd boeken) in twee vrachtauto's naar Polen gebracht.'

Ontwikkelingslanden

Binnenkort gaat weer een zen-

ding wetenschapsboeken naar een ander Pools instituut. Die worden nu bij de bibliotheek gereed gemaakt voor verzending. Eerder gingen ook al zo'n vijfhonderd boeken naar Polen. 'Per jaar verzenden we wel zo'n duizend boeken naar verschillende landen', verklaart De Jager. Volgens De Jager kan de TUE deze schenkingen doen, omdat men over een groot aantal boeken beschikt die overcomplete zijn. In de eerste plaats uit de eigen collectie. Verder krijgt de bibliotheek ook vaak cadeauzendingen van personen en bedrijven. 'Zo moeten we nog achttien kubieke meter boeken en tijdschriften uitzoeken, die we van de bibliotheek van Philips cadeau gekregen hebben', vertelt hij. Volgens De Jager wordt vijftig procent hiervan in de eigen collectie opgenomen. De rest belandt op de cadeaulijst.

De wetenschapsboeken en tijdschriften zijn zeer gewild. Niet alleen bij de Oosteuropese universiteiten en educatieve instituten,

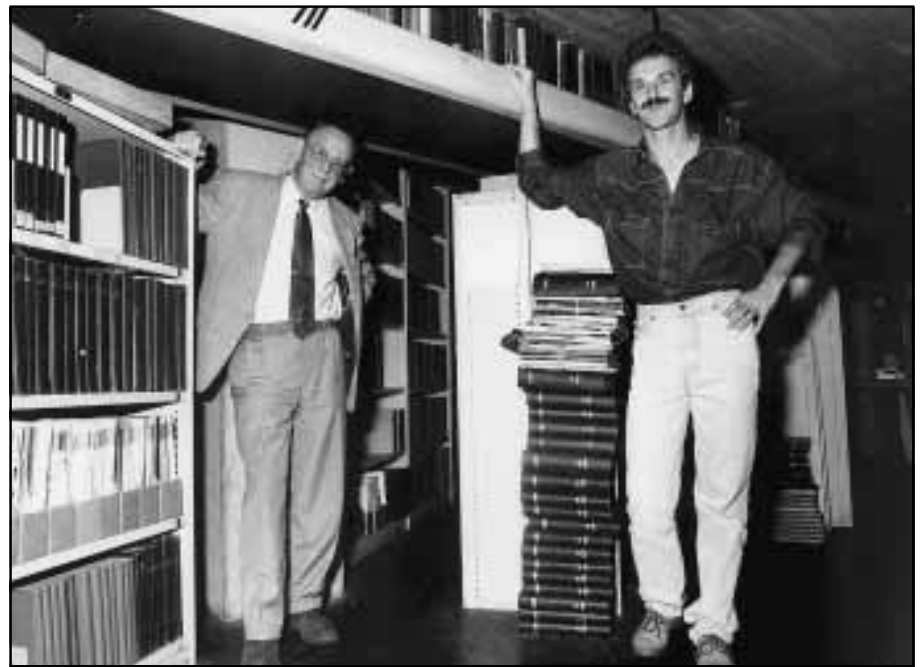
ook de ontwikkelingslanden kampen met een groot tekort aan lesmateriaal in allerlei vormen. Zo is binnen de TUE het CICA (Centre for International Cooperation Activities) een groot afnemer van de bibliotheek. Verder is er ook veel vraag uit Suriname naar boeken en tijdschriften. 'Dat loopt voornamelijk via non-profitorganisaties of medewerkers en oud-medewerkers van de universiteit', zegt De Jager. Voorbeelden hiervan zijn: dr. Jac. Rijks (oud-medewerker van Scheikunde) en prof. Piet Eijkhoff (Elektrotechniek). Met enige regelmaat verzorgen zij zendingen voor Vietnam en China. De Jager:

'Zij kunnen hier gebruik van maken. Op aanvraag krijgen zij dan een keuzelijst van boeken en tijdschriften. Dat geldt niet voor privé-doeleinden', verklaart hij nadrukkelijk. Zijn de boeken en tijdschriften een geschenk; de verzendkosten moeten in principe door de ontvanger betaald worden.

Ruimtegebrek

De bibliotheek heeft nu nog keuze uit ruim tienduizend cadeauboeken. Die nemen tweehonderdvijftig meter plank in beslag. Overigens is dat natuurlijk niets op het totaal aantal

Aad de Jager (links) samen met zijn assistent Rinie van Kasteren in de overvolle keldergewelven van het hoofdgebouw. Foto: Hans van der Burgt/RF

Nieuwe opleiding Bouwkunde en Stedebouw legt nadruk op de praktijk

door
Gerard
Verhoogt

In januari moet in Amsterdam de tweejarige post-initiële studie Praktijkopleidingen Architectuur en Stedebouw van start gaan. Over de inhoud is nog niet alles bekend, wel dat de cursisten drieënhalf dag per week op een bureau of bij de overheid moeten werken, een halve dag voor evaluatie en/of begeleiding krijgen en dat ze een dag colleges volgen. Hiermee komt de Stichting Praktijkopleidingen Architectuur en Stedebouw (SPAS) tegemoet aan de opmerkingen van een commissie die een internationale vergelijking maakte tussen de initiële opleidingen Architectuur en Stedebouw. De commissie miste daarin de praktijkcomponent, zoals ook veel studenten Bouwkunde dat deden. Wie de Praktijkopleidingen voltooid heeft, kan daarna lid worden van de beroepsvereniging. De studie Praktijkopleidingen moet de beroepsuitoefening en de kennishuishouding (verhou-

ding theorie/praktijk) op een hoger niveau brengen en de relatie tussen de faculteiten en de beroepsverenigingen verbeteren. Het curriculum bestaat uit een algemeen deel en een specifiek deel voor de Stedebouw. In het algemene deel zitten zes modules: het management van projecten en van een bureau; economische aspecten; het verlenen en het aanvaarden van een opdracht en de culturele inbedding van projecten. Cursisten Stedebouw krijgen daarnaast waarschijnlijk nog drie, anders zes modules. Prof.dr.ir. Thijs Bax, decaan van de faculteit Bouwkunde en waarnemend voorzitter van de SPAS daarover: 'Stedebouw heeft in de voorfase een ingewikkelder traject met meer onderzoeksachtige elementen, zoals het kennismaken met vraagstukken, de communicatie of milieutechnische aspecten. Kijk maar hoeveel jaren er vooraf is gegaan voor men kon gaan bouwen aan een nieuwe wijk als Meerhoven. Hiervoor is in de initiële fase te weinig tijd.' Bureaus die aangesloten zijn bij de Bond van Nederlandse Architecten (BNA) en de Bond van Nederlandse Stedebouwkundigen (BNS) komen in ieder geval in

aanmerking als stageplaats, maar ook andere. Achteraf is er een toetsing of de begeleiding heeft voldaan.

Geen stagebank

'Het grootste bezwaar ten aanzien van de stage in de vierjarige initiële opleiding Bouwkunde op de TUE is dat je alles zelf moet regelen. En je moet vakken supernominaal doen om tijd te hebben voor een stage', zegt Elvira Hubers, zesdejaars en voorzitter van Studentenbureau Bouwkunde en bestuurslid van de studievereniging Cheops. Kees Doevendans (hoofd van het Bureau Onderwijs en Onderzoek van de faculteit Bouwkunde) en Adrie Proveniers (beleidsmedewerker daarvan) bevestigen haar ervaringen. Doevendans: 'We hebben geen stagebank, want Bouwkunde heeft nooit een verplichte stage gehad. Als dat al had gekund, dan is dat om zeep geholpen door de vierjarige opleiding. Daarin kunnen studenten de vrije keuze met een stage invullen. Afhankelijk van het eindverslag levert het twee, vier of zes studiepunten op.' Proveniers: 'Studenten willen meestal een project doen, die

willen ontwerpen. Maar bureaus denken daar anders over, meestal komt het erop neer dat iemand kan komen kijken hoe het er aan toe gaat.'

In de vijfjarige opleiding wordt met reeksen gewerkt, waaronder 'De ingenieurspraktijk'. Die is onder meer ingevuld met projecten met gemeentes, het meedoen aan prijsvragen, of met Erasmus-uitwisselingen. Daarnaast probeert men in het atelierwerk de praktijk zoveel mogelijk te simuleren. Maar één probleem blijft bestaan. Doevendans: 'Voor twaalfhonderd studenten zijn evenveel begeleiders beschikbaar als voorheen voor vijfhonderd.' Zowel Hubers als Proveniers en Doevendans verwachten de komende jaren overigens een toename van studenten die hun studie onderbreken om stage te lopen.

Reflectie

Jaarlijks kunnen honderd studenten zich inschrijven voor de Praktijkopleidingen. Vijftwintig voor de stedebouw en de rest voor architectuur. Bax daarover: 'Dat hangt met de maatschappelijke vraag samen en met

het feit dat er veel meer architecten afstuderen. Ook daar zit natuurlijk een correlatie tussen.' De kosten bedragen drieduizend gulden per jaar, waarschijnlijk te verdelen over de BNA/BNS, de cursist en het bureau waar men stage loopt. De exacte verdeelsleutel is nog niet bekend. De selectie noemt Bax 'een wonder van eenvoud'. Bax: 'Studenten krijgen bij een bureau of overheid een sollicitatiegesprek. Wie een contract krijgt is ook aangenomen voor de studie en wie het eerst komt, die het eerst maakt.' Cursisten hebben een halve dag per week om met de begeleider te evalueren, of om zelfstandig te werken aan hun logboek. Twee keer (eens per jaar) moeten ze een monografie maken, waarin een thema wordt uitgediept in relatie tot de theorie uit de modules. Door deze reflectie moet er kennis gegenereerd worden, die voor de opleiding of het vakgebied van belang is. Het gaat dan vooral om wetmatigheden, processen en protocollen, waarover nog relatief weinig kennis voorhanden is. Voor Bax zit er nog een speciaal tintje aan deze open sollicitaties: 'Ik ben benieuwd hoe de verdeling van de studenten tussen Delft en Leiden uitpakt. Dat zegt iets toch iets over het niveau van onze opleiding.' Half november is er bij het bureau van de faculteit een brochure klaar met de definitieve informatie.

U-raad is niet debet aan gebrekkige slagvaardigheid

Op 1 september is het wetsvoorstel voor de universitaire bestuursstructuren door het kabinet goedgekeurd. Met dit wetsvoorstel wil men de slagvaardigheid van de universiteiten vergroten. Naar de mening van minister Ritzen wordt de universiteit inefficiënt bestuurd. Volgens Ritzen kan dit verholpen worden door de universiteitsraad niet langer bestuursverantwoordelijk te geven. De U-raad zal in het vervolg op een aantal zaken alleen nog maar advies uit mogen brengen. Het college van bestuur kan dit advies overnemen of volkomen naast zich neerleggen. Zowel studenten als personeelsleden verliezen hiermee een groot deel van hun inspraak. Maar wordt de

inefficiëntie van de universiteit wel veroorzaakt door de U-raad? In het geval dat het CvB slecht functioneert kan de U-raad door middel van initiatieven het CvB *pushen* om eindelijk eens keuzes te gaan maken ten aanzien van het strategische beleid van de instelling. In de voorgestelde bestuursstructuur heeft het CvB veel meer bevoegdheden en hoeft er niet meer naar de U-raad geluisterd te worden. Ook voor het draagvlak van besluiten en de legitimatie van het bestuur is het belangrijk dat de verschillende groeperingen gezamenlijk tot een besluit komen. De huidige U-raad is een afspiegeling van de verschillende groeperingen die er op de universiteit zijn; studenten, Wetenschappelijk Personeel (WP) en Ondersteunend en BeheersPersoneel (OBP). Het CvB

heeft over het algemeen geen over-all beeld van wat er op de universiteit speelt. In het huidige systeem wordt dit ondervangen door de U-raad. In het nieuwe model wordt een groot deel van de huidige taken van de U-raad overgenomen door een zogenaamde Raad van Toezicht. Deze raad wordt benoemd door de minister en zal bestaan uit minimaal vijf leden. Onduidelijk is wie er in deze Raad plaats zullen nemen. Personeelsleden en studenten hebben geen invloed op de samenstelling van de Raad. De Raad van Toezicht zou vervolgens het CvB aanstellen, zodat studenten en personeel ook op dit punt hun invloed verliezen. Dit alles gebeurt onder de vlag van grotere autonomie voor de universiteiten. Het tegendeel is waar. De U-raad zoals die nu bestaat wordt in het model uitgekleeft tot een medezeggenschapsraad of een ondernemingsraad. In beide situaties hebben personeel en studenten op een groot aantal punten alleen nog maar een adviserende rol. Uit het HBO (waar dit al zo geregeld is) blijkt dat deze constructie niet bevorderlijk is voor de kwaliteit van het onderwijs. Zo voldeed op

verschillende HBO-opleidingen het Onderwijs en Examenreglement niet aan de wettelijk gestelde eisen. De decaan wordt volgens het model door het CvB aangesteld. Nu wordt de decaan nog voorgedragen door de faculteitsraad. Ook de faculteitsraad verliest een groot deel van haar bevoegdheden, ook al staat er in de toelichting van de wet dat de

positie van studenten op het niveau van de opleiding op een aantal punten wordt versterkt. Wij hebben deze versterkte positie in de wet gezocht, maar helaas niet kunnen vinden. Wij staan wel positief tegenover het slagvaardiger maken van het bestuur van de universiteit, maar wij denken niet dat dit voorstel daartoe bijdraagt. Voordat de bestuursstructuur gewijzigd kan worden, moet eerst onderzocht worden waar de knelpunten met betrekking tot de slagvaardigheid van de universiteit liggen, en dat is volgens ons niet bij de universiteits- en faculteitsraden.

U-raadsleden studentenfracties PF, Groep 2000 en TH-één

Postzaken

Lijst van onbestelbare poststukken

Onderstaand een overzicht van onbestelbare stukken welke, bij bureau Post en Archiefzaken in het bestuursgebouw op kamer 0.16 af te halen zijn. Eventueel kunt u telefonisch (tst. 2103) opgave doen van uw intern adres, waarna voor verzending per bode zal worden verzorgd.

Geadresseerde/onderwerp

1. Stg. Int. Cons. Techn. overd. Ontw. Land
2. Stichting A.S.P.T.
3. Hans Nikolaus
4. N.S.S. Gerrits
5. Amerongen W
6. Werkgroep AQ-E-a
7. Frau van Hof
8. Carnegie stichting waterfond
9. Stg St Toegep. Wetensc.beoef door studenten
10. S.Smolders
11. Musters A.P.A.
12. SEDU
13. Takashi Inou
14. Kotte J. (FAX)
15. Richard M. Scott
16. B.Baninck

Afzender

Kamer van Koophandel
Kamer van Koophandel
Nigeria
Florida university
Inalfa
Oelius J.
Wescho
ICRI
Kamer van Koophandel
NBBS
ECN
Gemeente Oisterwijk
Verlegerdienst Munchen
L.Flanagan
Jozemomp E. (leiden)
Telemedia (onderwerp)

Dienst Overige Zaken

Even naar Twente

Mijn enige zoon studeert bedrijfskunde in Twente. Het heeft twee jaar geduurd voor ik deze klap te boven was. In de eerste plaats vind ik bedrijfskunde geen studie maar meer een cursus in de categorie Schoevers, en bovendien is de UT de grootste concurrent van de TUE. De genadeklap kreeg ik toen mijn zoon lid werd van Cheiron: mijn zoon een corpbal, terwijl zijn vader in het grijze verleden als oprecht lid van VERA op de Groote Markt in Groningen op leven en dood vocht met leden van Vindicat. Mijn zoon haalde, na herhaaldelijk aandringen van zijn moeder, zijn propaedeuse en kondigde aan nu te willen werken aan zijn curriculum vitae en zijn persoonlijke netwerk. Hij legde mij uit dat bij een latere sollicitatie het niet zo belangrijk was dat je bedrijfskunde had gestudeerd (dat begreep ik onmiddellijk), maar op je C.V. moest vooral staan wat je allemaal naast je studie gedaan had. En daarom werd hij lid van het UT-hockeyteam (voetbal was te min), nam hij een baantje aan als privéchauffeur van directeurs die geen full-time chauffeur kunnen betalen (netwerkvorming),

werd ober in een restaurant en kroegbaas in de Boortoren op de campus van de UT. Dit voorjaar besloot ik om een keer te gaan kijken in Twente. Ik moest daarbij wel een grote barrière overwinnen, want ik hou niet van Twente. Vroeger had ik een studiegenoot die uit Vroomshoop kwam, een gat ten noorden van Almelo. Op een weekend nam hij mij mee om zijn zusters te bekijken. Vroomshoop doet zijn naam eer aan: alle vromen op een hoop. Zij waren thuis christelijk gereformeerd en daar ik zelf uit een gereformeerd nest kom denk ik u waarschijnlijk: dat zit wel goed. Maar dan vergist u zich. Er zijn bijna net zoveel soorten gereformeerden als automerken. Zijn vader bekeek mij bij aankomst uiterst argwanend en legde mij direct het verschil uit tussen christelijk gereformeerd en gewoon gereformeerd. 'Kijk', zei de beste man, 'wanneer een stoel kapot gaat en hij wordt weer gemaakt, dan is de stoel gereformeerd maar daarmee nog niet christelijk.' Ik besloot na dit weekend nooit meer een stap te zetten in Twente. Nu was ik dus toch op weg naar Twente. Vlakbij Enschede ligt ergens links van de weg de campus van de UT. Ik reed een soort poort binnen waarboven ik node

het bord 'Studeren geeft Vreugde' miste en vroeg aan de portier waar ik de Boortoren kon vinden (mijn zoon zit altijd in de Boortoren). De beste man was niet te verstaan, maar ik begreep dat ik door moest rijden. Toegegeven: er liggen prachtig groene sportvelden (maar dat is ook niet zo moeilijk met kunstgras) en in een vijver stond een half gezonken toren. De symboliek van die toren in een vijver begreep ik niet en ik vroeg een passerende student om uitleg. Hij wist het ook niet en toen ik vroeg wat hij studeerde wist ik eigenlijk het antwoord al: bedrijfskunde. De student wist natuurlijk wel waar de Boortoren was en zo arriveerde ik bij een houten gebouwtje dat eens had gefungeerd als een boortoren. Binnen was het een drukte van belang. Allemaal snelle jongetjes die elkaar in het leven hadden gevonden. Praten was onmogelijk vanwege een aantal megawatt-boxen die André Hazes weergaven op een decibelniveau van een F-16 (maar in Twente zijn ze gewend aan F-16's). 'Ha die pa', riep mijn zoon, 'ook een biertje' en ik kreeg een glas lokaal geproduceerd vocht in de hand gedruwd. Omdat een gesprek toch niet mogelijk was besloot ik nog maar een paar van die biertjes te drinken en begreep toen ook de reclametekst beter: Op een dag drink je geen bier meer... Mijn zoon zat duidelijk in z'n maag met mijn aanwezigheid en we besloten iets te gaan eten. Op de campus staat een gebouw met de weidse naam 'Bastille'. Dit is een soort doolhof, en na lang zoeken vonden we een zaaltje met opschrift 'restaurant'. Je

bleek daar inderdaad wat te kunnen eten. Binnen zaten twee collega's van de faculteit Scheikundige Technologie van de UT. 'Ha, die Piet, kom je solliciteren', riepen ze mij vrolijk toe (1-0). Op mijn antwoord dat mijn zoon hier studeerde (waarbij ik zorgvuldig het woord bedrijfskunde vermeed) kwam als antwoord dat mijn zoon neus had voor kwaliteit om bij de UT Scheikunde te gaan studeren (2-0). Normaliter pareer ik deze opmerkingen wel maar ik had zo'n weeïg gevoel in mijn maag dat ik alleen maar wat opmerkingen plaatste die de samenwerking op het gebied van de scheikundige technologie tussen de TUE en de UT in de nabije toekomst voor goed onmogelijk maken. Na het diner moest ik mijn zoon zijn kamer bewonderen in Enschede. Hij woont in het Katshuis, een berucht studentenhuis. We reden door Enschede, een onoverzichtelijke stad, en kwamen in een wijk die zich het beste laat omschrijven als een 'Sjonnie en Anita-buurt'. Veel omgebouwde Opel Ascona's voorzien van F-16 geluidsapparatuur. Op mijn vraag of ik mijn auto veilig kon parkeren merkte mijn zoon kribbig op dat niemand een auto zou stelen met een sticker 'I Love Chemie'. In het Katshuis was blijkbaar net een tornado gepasseerd (nee, geen witte!). In een gemeenschappelijke kamer zaten de bewoners tv te kijken (hoezo studeren, wij doen bedrijfskunde). Er werd mij een stoel aangeboden, althans iets wat daarop leek (een zeer gereformeerde stoel) en koffie. Er zat wat lipstick

op het kopje en de koffie was zeer belegen maar een gegeven paard... Daar een gesprek niet op prijs werd gesteld, en na nog even de kamer van mijn zoon te hebben gezien (nee, geen details) reed ik weer terug richting beschaving. In Eindhoven aangekomen besloot ik nog even langs het lab te gaan om af te reageren op mijn promovendi. Echter, niemand bleek aanwezig te zijn terwijl, als ik er 's avonds en in het weekend ben, het een drukte van belang is. Men wist dus: hij zit in Twente en als de kat van huis is... Depressief ging ik op mijn kamer zitten en draaide mijn CD-speler (fl. 199,-, Made in China) op F-16 niveau. De sombere orgelklanken maakten mijn stemming er niet beter op en ik keek door mijn raam naar buiten. Bah, wat een grauweheid en somberheid. Waarom hebben wij geen Bastille, groene grasvelden, een boortoren en een halfverzopen kerk in een vijver staan. Overal om mij heen stonden grijze betonnen gebouwen zonder licht en kleur. Ik wil naar Twente, maar de kans om een baan te krijgen bij de UT had ik die dag wel volledig onmogelijk gemaakt. Ik besloot om naar huis te gaan en reed het terrein af en passeerde een sombere betonnen bunker volgepakt met studenten. André Hazes was ook hier op bezoek, op F-16 niveau.

Piet Lemstra

In de rubriek 'Dienst Overige Zaken' schrijven prof.dr.ir. J.D. Janssen, prof.dr. P.J. Lemstra, prof.dr.ir. H.E.H. Meijer, dr. J.W. Nienhuys, drs. M. Pieterse, prof.dr. F.W. Sluifjter en drs. A.J. Vervoorn.

Bestuursplannen Ritzen lijken poging om greep te vergroten

Een verrassing was het zeker niet, dat Ritzen het bestuur van de universiteiten wil 'stroomlijnen'. De boze reacties over de 'afbraak van de universitaire democratie' waren eveneens voorspelbaar. Nu raadsleden de complete tekst van het wetsvoorstel hebben gelezen en die hebben laten bezinken, wordt hen pas goed duidelijk hoe fors de minister ingrijpt. Zo fors, dat zelfs de meest harmonieuze verhouding tussen college van bestuur en universiteitsraad geen garantie is dat die niet zal omslaan in een vechtcultuur.

Niet alleen ontnemt de minister de universiteits- en faculteitsraden hun status van bestuursorgaan en geeft hij hun daarvoor instemmings- en adviesrechten terug. Hij schept tegelijkertijd een getrappt stelsel, waarmee hij de gang van zaken bij een universiteit vergaand onder controle krijgt. Ritzen presenteert een blauwdruk. Dat is in elk geval de conclusie van bijvoorbeeld M. van der Heijden, lid van de universiteitsraad in Leiden. Zelf benadrukt Ritzen in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel, dat de Raad van Toezicht 'van een afstand toezicht houdt' en 'geen vooruitgeschoven post is van de overheid'. Anders dan de Stichtingsbesturen van de drie bijzondere universiteiten nu (de KUN in Nijmegen, de KUB in Tilburg en de VU in Amsterdam) mag deze Raad geen knopen doorhakken als college van bestuur en universiteitsraad-nieuwe stijl het niet met elkaar eens worden.

Zetbaasjes

Toch bestaan er sterke twijfels.

Het college van bestuur moet verantwoording afleggen aan de Raad van Toezicht. De Raad is belast met de goedkeuring van onder meer het instellingsplan, de begroting en het jaarverslag. Ook mag de Raad zich bemoeien met belangrijke besluiten van het college over opleidingen en de samenwerking met derden. Voor al deze taken is de Raad uitsluitend verantwoordelijk verschuldigd aan de minister. Ritzen lijkt dus wel degelijk te streven naar meer invloed op de universiteiten. De wijze waarop de bestuurders hun positie verwerven neemt voor sommigen elke twijfel weg. De minister benoemt voor elke universiteit een Raad van Toezicht. Deze benoemt het college van bestuur, dat op zijn beurt de faculteitsdecaan of het faculteitsbestuur aanwijst. Er loopt met andere woorden een rechtstreekse lijn van de minister tot in de faculteit, die door geen van de bestaande raden kan worden onderbroken. Zetbaasjes? De goed geïnformeerde voorzitter van de U-raad in Utrecht, C. Kuijpers, is 'zeer cynisch'. 'We worden zeer kwetsbaar voor opgelegde benoemingen. Nergens in het wetsvoorstel staat dat er mensen uit de wereld van onderwijs en onderzoek in de Raad van Toezicht moeten worden benoemd. Het is dus mogelijk dat het louter topambtenaren worden. Bijvoorbeeld ambtenaren die worden wegbezuinigd bij de ministeries. De cultuur om vooral ambtenaren aan te stellen bestaat al. Hoeveel oud-hoogleraren zitten in de colleges van bestuur?'

Bemoelial

Meer ambtenaren op hoge bestuursposities betekent een vergroting van de kloof tussen bestuur en werkvloer. Besluiten kunnen misschien wel sneller worden genomen omdat de tegenstander buitenspel staat, maar de uitvoering wordt een stuk onzekerder. De literatuur daarover is duidelijk, aldus Kuijpers. Het betekent dat hoogleraren op zoek gaan naar omwegen om onwelgevallige besluiten van daarboven te omzeilen. 'Niet voor niets zitten er drie hoogleraren in de Utrechtse universiteitsraad.' Hoe terecht is de angst dat de

Raad van Toezicht zich als een lastige, om niet te zeggen gevaarlijke bemoeial gaat opstellen? Het fenomeen is nieuw voor negen van de tien openbare universiteiten. Voor hen is het wetsvoorstel bedoeld. De drie bijzondere universiteiten hebben hun eigen bestuursvorm, al dient die volgens de wet de openbare universiteiten te volgen. Afwijkingen zijn toegestaan voor zover zij kunnen worden beargumenteerd met hun 'bijzondere aard'. Op dit moment hebben de drie bijzondere instellingen een Stichtings- of verenigingsbestuur. Bij de KUB en de VU houdt dat zich netjes op de achtergrond. In Nijmegen ligt dat anders. Daar moest de U-raad twee jaar geleden macht inleveren.

Scheidsrechter

'De U-raad was te log, te groot en er speelden te veel deelbelangen. Als het college zwak was, verdeelden de fracties de buit', kijkt hoogleraar functieleer prof.dr. J. Vossen terug. Hij verliet de Nijmeegse raad in mei. Sinds de instelling van de eerste U-raad in 1969 had Vossen daar in totaal twintig jaar doorgebracht. Het Stichtingsbestuur kreeg de rol van scheidsrechter voor het geval college van bestuur en raad het niet met elkaar eens konden worden. Werkt de nieuwe structuur in Nijmegen? Tot nog toe werd slechts één maal de hulp van het Stichtingsbestuur ingeroepen. College en raad werden het eind 1994 niet eens over de vraag of de raad het recht van amendement had. De raad meende van wel, en kreeg gelijk van het Stichtingsbestuur. Volgens Vossen zorgt de aanwezigheid van het Stichtingsbestuur voor een redelijk evenwicht tussen college en raad. De raad weet dat hij niet te ver kan gaan, omdat altijd onzeker is wat het Stichtingsbestuur doet. En het college past er eveneens voor om de zaak op de spits te drijven. Vossen: 'Als een bestuurder te vaak de hulp van het Stichtingsbestuur inroept, wordt hij aangeschoten wild. Dan brand je af. Elke keer is de vraag weer: hoeveel water doe je in de wijn.' Daarmee is de Nijmeegse ver-

nieuwing nog geen succes. Als een raad niet meer kan meebesturen, moet hij volgens Vossen meer mogelijkheden krijgen om het college te controleren. Maar de benodigde informatie komt onvoldoende door. 'Zo kan de raad in de periferie belanden. Dat is gevaarlijk. Je kunt een universiteit niet besturen als een aardewerkfabriek. Je moet het personeel betrokken houden.'

Leiden

Als enige openbare instelling had de Rijksuniversiteit Leiden (RUL) het afgelopen jaar te maken met een Raad van Toezicht. Deze werd vorig jaar zomer ingesteld door staatssecretaris Cohen, nadat de harmonieuze verhouding tussen college en raad in Leiden was stukgelopen. Aanleiding was een bouwschandaal waarbij de voorzitter van het college, mr. C. Oomen, uiteindelijk het veld moest ruimen. De universiteitsraad mocht slechts nog adviseren aan de Raad van Toezicht. Een andere situatie dan Ritzen zich voorstelt, maar volgens Leidse raadsleden wel een goed voorbeeld van hoe het niet moet. Raadslid Van der Heijden noemt de kwestie Arbeid en Gezondheid. De U-raad was tegen een subsidie voor deze nieuwe afstudeer richting bij Psychologie. Het college van bestuur was voor, en stapte naar de Raad van Toezicht. Deze steunde het college. Van der Heijden: 'Waarom, dat bleef onduidelijk.' Van der Heijden was met name geïrriteerd over het feit dat de Raad van Toezicht zich indringend bemoeide met het onderwijs aan de Leidse universiteit. 'Zo'n Raad kan dus een enorme invloed uitoefenen.' 'De openbaarheid van de besluitvorming komt onder druk te staan', is de eerste ervaring die bij een ander Leids raadslid, dr. H. Jousma, naar boven komt. Vooral als de universiteitsraad in de toekomst minder bevoegdheden krijgt, wordt de situatie penibel. Ook omdat het de vraag is of de leden van de Raad van Toezicht wel altijd weten waar het over gaat. Het feit dat zij buitenstaander zijn geeft hun het voordeel van een frisse, onbevangen blik. Maar dat kan volgens Jousma net zo goed verkeerd

uitpakken als zij niet over dezelfde informatie beschikken als de huidige U-raad. Weten zij wel precies wat er aan de hand is? Sterker nog, in Leiden is het vermoeden gerezen dat ook een Raad van Toezicht niet ongevoelig is voor beïnvloeding van buitenaf. Lobbies. Het was volgens betrokkenen niet toevallig dat de Raad kritische vragen stelde over de gedwongen verhuizing van de vakgroep Sterrenkunde. Zat in de Raad niet de Utrechtse astronoom prof.dr. H. van der Laan? Met vertraging werd alsnog tot de verhuizing besloten. Zo'n Raad is dus niet altijd zo efficiënt, aldus Jousma.

Ondernemersraad

De zorgen over de toekomstige invloed van personeel en studenten worden nog versterkt doordat minister Ritzen de instelling van een ondernemingsraad (OR) mogelijk maakt. Dat is nog een graadje erger dan een medezeggenschapsraad. Personeel en studenten zitten dan elk in een apart orgaan, dat overlegt met het college van bestuur. De Technische Universiteit Delft heeft de wens om een OR in te stellen al officieel vastgelegd. Ook de collegevoorzitter van de Universiteit van Amsterdam, drs. J. Gevers, is naar verluidt warm voorstander van een OR. In Leiden heeft de Studenten Groepering Leiden het initiatief genomen tot een alternatief voorstel, waarvoor het landelijk steun probeert te krijgen. De universiteitsraad behoudt in dat voorstel zijn rol als medebestuurder, maar zal rekening moeten houden met een Raad van Toezicht, die het laatste woord heeft in geval van een conflict met het college van bestuur. De U-raad krijgt wel een belangrijke rol in de samenstelling van de Raad. Ook wil de SGL de U-raad verkleinen. Minder, maar harder werkende raadsleden zijn volgens de SGL effectiever. De SGL hoopt dat de Tweede Kamer het stuk aangrijpt om Ritzen bij te sturen. 'Roepen dat het allemaal slecht is, haalt niets uit', zegt SGL-fractielid Jeroen Vugts. 'En dat we minister Ritzen zelf op andere gedachten kunnen brengen, is uitgesloten. Die man is zó overtuigd van zijn eigen gelijk.'

door
Pieter
Evelein
HOP

Keuzes in de gezondheidszorg

door
Gerard
Verhoogt

Wie herinnert zich niet de actie in het Eindhovens Dagblad voor een man met een hartziekte van wie de verzekeringsmaatschappij de operatie in België niet wilde vergoeden maar wél die in Nederland? Bij ons kwam

hij echter niet in aanmerking voor hulp, omdat de Nederlandse artsen hem weinig kans gaven, terwijl hun Belgische collega's het daar absoluut niet mee eens waren. Of het bericht in alle landelijke kranten dat er mensen voortijdig overlijden omdat ze nog op een wachtlijst staan? Of de acties van de verpleegsters voor een hoger loon? Iedereen is waarschijnlijk voor salarisverhoging van verpleegkundigen, tegen lange wachtlijsten

en voor het vergoeden van de operatie van de man in Nederland. Maar de financiën zijn beperkt. Hoe moeten die verdeeld worden en welke keuzes maken politici? Hoe weegt de hulp aan enkelen, die met dure operaties geholpen kunnen worden, op tegen de hulp aan velen, die meer geld aan arbeidskracht kosten? Daarover gaat het programma 'High-tech, low-tech en kwaliteit van leven' dat Studium Generale op woensdag 20 september orga-

niseert. Eerst wordt er een beeld geschetst van de huidige verdeling. Het publiek kan overwegen of men daar verandering in aan wil brengen en zo ja, hoe. Na de lezingen en de discussie wordt aan het eind bekeken wie van mening veranderd is. De eerste spreker is dr. J. van den Bosch van de Verpleeghuizen Helmond e.o. en hij vertegenwoordigt de arbeidsintensieve sector. Ook zal spreken prof. Jan Beneken (TUE), hij houdt zich al

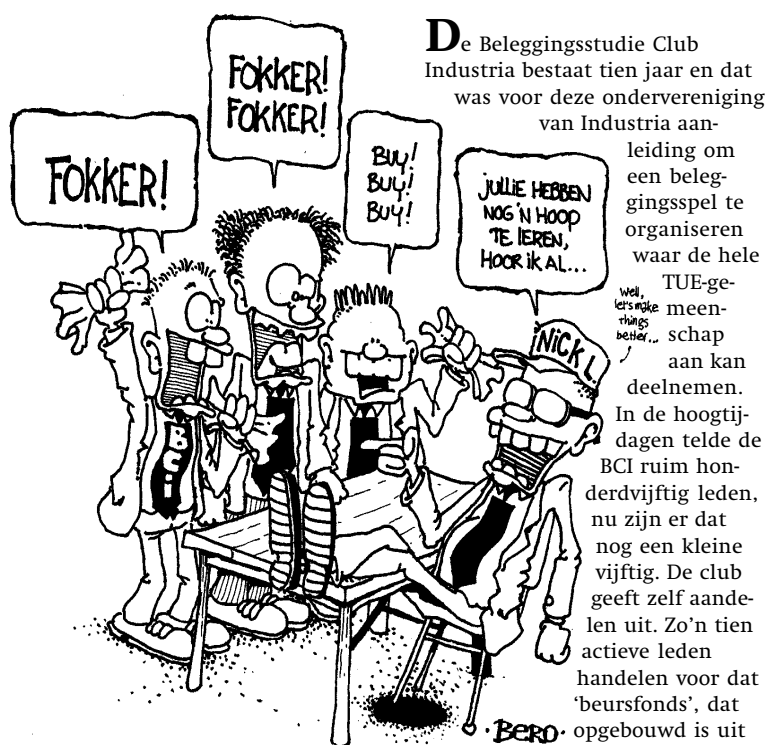
dertig jaar bezig met medische technologie. In 1976 werd hij hoogleraar medische elektrotechniek en sinds 1984 is hij verbonden aan de medische faculteit van Florida. Derde gast is Dr. Eddy Houwaart van de Rijksuniversiteit Limburg, hij studeerde in 1982 af als arts en specialiseerde zich in de geschiedenis van de geneeskunde en de gezondheidszorg. De bijeenkomst is in collegezaal 2 van het rekencentrum en duurt van 12.00 tot 13.15 uur.

Wie wordt de Nick Leeson van de TUE?

Iedereen werpt weleens een blik op de beurspagina's in de krant. Voor wie zich niet met beleggen bezighoudt is het naar alle waarschijnlijkheid een niet te doorgronden brij van cijfers. Die mensen hebben vermoedelijk ook geen enkel begrip voor de koortsachtige activiteit die heerst op een beursvloer, of voor het manvolk dat zich in een bankgebouw suf staart op de teletekstpagina's met aandelenkoersen.

De leden van de Beleggingsstudie Club Industria (BCI) willen daar echter verandering in brengen. Zij gaan 25 september 'TUE-breed' van start met het BCI-Beursspel.

door
Han
Konings

De Beleggingsstudie Club Industria bestaat tien jaar en dat was voor deze ondervereniging van Industria aanleiding om een beleggingsspel te organiseren waar de hele TUE-gemeenschap aan kan deelnemen. In de hoogtijdagen telde de BCI ruim honderdvijftig leden, nu zijn er dat nog een kleine vijftig. De club geeft zelf aandelen uit. Zo'n tien actieve leden handelen voor dat 'beursfonds', dat opgebouwd is uit

aandelenpakketten van honderd stuks. Die aandelen zijn momenteel weer nominaal één gulden per stuk waard zijn. Enige tijd terug boekte men met een optie op Philips-aandelen een recordwinst van maar liefst 342 procent. Voorzitter Frank Iepema, derdejaars Technische Bedrijfskunde, is nog steeds enthousiast over die klapper: 'Dat was een aardige oppepper voor ons fonds.'

High finance

De BCI is in 1985 van start gegaan, omdat studenten vonden dat er bij Technische Bedrijfskunde te weinig aandacht geschonken werd aan beleggen. Ze waren van mening dat ook een bedrijfskundig ingenieur goed op de hoogte diende te zijn van het reilen en zeilen in de financiële wereld. Daarbij is het een mooie gelegenheid om nu al te leren hoe je in de toekomst om moet gaan met het monstrueuze salaris dat je zult gaan verdienen. Voor iedereen die eens net zo lekker als Nick Leeson wil meedraaien in de financiële carroussel die *high finance* heet, is het BCI-Beursspel een uitkomst. Iepema: 'Met dit spel willen we mensen vrijblijvend laten kennismaken met verschillende beleggingsmogelijkheden en -vormen. Gedurende zes weken kan men met een fictief bedrag van 20.000 gulden uit de voeten op de beursvloer. Handelen is mogelijk in alle teletekst-genoteerde aandelen en opties (TT-pagina 570 en verder). Op beursdagen, van maandag tot en met vrijdag, kan men tot vier uur 's middags bij ons verkoop- en aankooporders plaatsen. Dit kan via e-mail, fax of

orderformulieren. Het spel begint op maandag 25 september en gaat door tot en met vrijdag 3 november.'

Aan het spel zijn ook geldprijzen verbonden; degene die zijn startbedrag het beste weet uit te bouwen wint 150 gulden, de nummers twee en drie verdienen 75 en 25 gulden.

Wekelijks zal in Cursor een top-tien worden afgedrukt om de spanning wat op te voeren. Inschrijven kan tot en met vrijdag 22 september. Dinsdag bij de kantine in het paviljoen, woensdag tijdens de pauze bij de kantine in het hoofdgebouw en donderdag tijdens de pauze in de Bruine Heer. De inschrijfkosten bedragen voor leden fl. 1,-, voor

niet-leden fl. 2,50.

Natuurlijk is het ook mogelijk om gedurende die zes weken je hele kapitaal er doorheen te brassen. Al zul je het niet snel zo bont kunnen maken als de nu al legendarische Nick Leeson. Uiteindelijk verloor hij met zijn transacties op de Oostaziatische markten 2,3 miljard gulden!

Buitenlandse Zaken

Is Nederland iets te georganiseerd?

Wat kan voor iemand de reden zijn om in Nederland te gaan studeren? Voor Nisa Figueiredo is dit duidelijk: de cultuur. Volgens haar zijn de mensen in Nederland ruimden-

kend, onafhankelijk, vriendelijk, vrolijk en leven ze vreselijk georganiseerd. Nederlanders en Portugezen vindt ze erg op elkaar lijken. Zij denkt dat haar landgenoten nog best iets van ons kun-

nen leren. Vooral wat betreft ons organisatietalent en onze tolerantie. Nederlands is haar favoriete taal, ze heeft al vier maanden Nederlandse les en kan zich al aardig redden. Nisa houdt van

het vlakke landschap en de 'schattige' huizen. Zelfs het Nederlandse klimaat met de duidelijk verschillende jaargetijden, waaronder winterse sneeuwbuien en vorstdagen, bevalt haar goed. Wat studeren betreft is er voor haar niet veel veranderd, alleen is het hier georganiseerder. De universiteit in Coimbra is wat anders opgezet dan de TUE. In Coimbra heeft iedere faculteit haar eigen gebouw. De faculteiten hebben zelf geen kantines, die zijn geconcentreerd in een apart gebouw en lijken meer op onze mensa. Daarnaast is er een studentencentrum met sportclubs, culturele verenigingen, een reisbureau, een boekwinkel en een sportwinkel. Portugese studenten concentreren zich minder op hun studie, vindt ze. Volgens haar komt dit omdat er in Portugal geen algemeen stelsel van studiefinanciering bestaat. De ouders betalen de studie. Voor zeer arme studen-

ten is het wel mogelijk om een beurs te krijgen, maar ze moeten hiervoor wel een examen afleggen. Baantjes naast de studie kennen de Portugezen niet. Wat betreft de studentenhuisvesting ziet Nisa niet veel verschillen. Wat wel anders is, en waar Nisa moeite mee heeft, is het vervoer. Ze heeft nog geen fiets en vindt de busroutes erg onduidelijk. Maar dat zal allemaal wel goed komen. Nederland is in haar ogen wel erg bureaucratisch. Op het stadhuis moest ze een berg formulieren invullen, maar het was totaal onduidelijk waar dat allemaal voor nodig was. In de mensa stond ze alweer verstoeld van de perfecte organisatie. 'Misschien is het in Nederland allemaal net iets te georganiseerd', zegt ze. Dat haar Nederlands nog niet perfect is, merkte ze toen ze in het bestuursgebouw een deur doorging met een opschrift en ineens het alarm afging. Wat er op het bordje stond, begreep ze nog niet helemaal.

In de rubriek 'Buitenlandse Zaken' interviewt Moniek Stoffele elke week een buitenlandse student of studente die voor enige tijd aan de TUE verbonden is.

Naam:
Nisa Figueiredo

Afkomstig uit:
Cantanhede/Portugal

Studerend aan:
Universiteit van Coimbra

Studeert hier:
Wiskunde

Protocolprocessor maakt Internet pas echt snel

door
Fred
Gaasendam

Op maandag 11 september promoveerde ir. Marco Heddes aan de TUE op een proefontwerp dat een beschrijving geeft van een ontwerpstrategie voor een protocolprocessor. Zijn ontwerp maakt het mogelijk informatie over Internet minstens tienmaal zo snel te versturen dan tot nu toe het geval is. Promotoren waren de hoogleraren prof.ir. Mario Stevens en prof.dr.-Ing. Jochen Jess van de faculteit Elektrotechniek.

Eigenlijk is de metafoor 'elektronische snelweg' niet de meest geschikte voor het wereldomspannende netwerk van computers, althans niet wanneer men de metafoor gebruikt om de werking ervan uit te leggen. Ed Krol, auteur van het boek *Internet completeet*, houdt het liever op een vergelijking met de posterijen. Het Internet behandelt informa-

tie immers net als Ma Post dat doet met pakketjes. Een elektronische brief, of een grafisch bestand, wordt door het Internet verstuurd als één of meerdere pakketjes, die voorzien zijn van 'enveloppen', waarop allerlei informatie vermeld staat, zoals een adres en een afzender.

Protocollen

De enveloppen en de informatie daarop zijn in feite protocollen. Wie werkt met Internet zal deze

protocollen ongetwijfeld weleens tegengekomen zijn in de vorm van de letters IP (Internet Protocol) en TCP (Transmission Control Protocol). Het eerste protocol regelt de adressering. TCP zet alle pakketjes informatie die bij elkaar horen bij verzending in een bepaalde volgorde en zorgt ervoor dat de pakketjes in de juiste volgorde weer aan elkaar geplakt worden bij ontvangst. TCP controleert ook, door middel van een 'checksum', of de ontvanger niets mist. Overigens zijn er nog veel meer protocollen; IP en TCP zijn waarschijnlijk de bekendste. Het voordeel van de 'pakketjesmethode' is gelegen in het feit dat de lijn waarlangs de informatie verstuurd wordt, niet continu bezet is. Bij een telefoongesprek is dat wel het geval. De brokken informatie worden op het Internet via 'routers' (computers die netwerken met elkaar verbinden) naar hun bestemming geleid. Je kunt routers het beste opvatten als verdeelpunten. De telefoonlijnen en de netwerken zou

je kunnen beschouwen als de postauto's en de posttreinen.

Multimediale franje

Voor Internet geldt hetzelfde als voor de posterijen: de gebruikers willen dat hun informatie zo snel mogelijk van de ene plaats naar de andere gaat. Bij Internet komt er dan nog eens bij dat de toepassingen van het net heel gedifferentieerd zijn en dat de vorm waarin informatieoverdracht plaatsvindt zeer kan verschillen. Om even bij de metafoor van de posterijen te blijven: veel meer dan brieven versturen is er eigenlijk niet mogelijk. Bij het Internet kun je een brief versturen, maar je kunt ook direct met de ontvanger in contact treden via een Mbone-verbinding met on-line geluid en videobeelden. Ontvanger en zender horen en zien elkaar dus; zie hier de vaak vurig gewenste en even vaak vurig verwenste multimediale toepassingen op het Internet. Wat dat laatste betreft: hoe

informatie te versturen.

Ontwerpstrategie

Toch kan het allemaal nog veel sneller. De 'routers', de verdeelpunten in het Internet, zijn op dit moment de meest trage verwerkingseenheden. In zijn proefontwerp constateert ir. Marco Heddes dat datatransmissie de laatste jaren steeds sneller plaatsvindt. Een belangrijke vertragende factor is evenwel de snelheid waarmee de verwerking van de protocollen plaatsvindt. Tot nu toe vindt verwerking van protocolgegevens vooral plaats met behulp van software. Dat proces zou vele malen sneller kunnen plaatsvinden, wanneer bepaalde functies bij protocolverwerking in hardware vastgelegd kunnen worden. Dat is echter niet zomaar voor elkaar te krijgen. Protocollen zouden dan via een soort protocolprocessor tot stand moeten komen. Nu zijn er zoveel verschillende protocollen dat het niet mogelijk lijkt om daar een algemene protocolprocessor voor te maken. Heddes is daar echter toch in geslaagd. Het doel van zijn proefschrift is het definiëren van een architectuur voor een algemene toepasbare protocolprocessor. Aan de hand van het ontwerp van zo'n protocolprocessor laat Heddes zien dat de eveneens in zijn proefschrift gepresenteerde ontwerpstrategie goed werkt.

Basisfuncties

Heddes is bij zijn ontwerp niet zozeer uitgegaan van de protocollen zelf, als wel van de basisfuncties die ze uitvoeren. Zo wordt de informatie die in de header van bijvoorbeeld een elektronische brief staat, verdeeld in een aantal processen: afsplitsen van de header, afsplitsen van de parameters, de vertaling van het adres en het beheeren van toestandsvariabelen. Door de protocollen terug te brengen tot deze basisfuncties (vrij vertaald: wat is het adres, zijn alle stukjes van de brief aanwezig, et cetera) is het mogelijk om eenvoudige, programmeerbare hardware modules te maken. Dit laatste noemt hij 'micro-parallellisme'. De verwerking van de basisfuncties worden tegelijkertijd uitgevoerd, hetgeen natuurlijk veel sneller is dan het na elkaar verwerken van de gegevens. In zijn proefontwerp werkt Heddes de architectuur voor een algemene, flexibel toepasbare protocolprocessor uit op basis van verschillende hardware componenten en een eenvoudige RISC-processor. Heddes schat dat de snelheid van een dergelijke combinatie ligt tussen de 550K en 800K pakketten per seconde. Met een pakketlengte van 256 bytes leidt dit tot verwerkingssnelheden van 1.1 Gbit/s tot 1.6 Gbit/s. Dat zijn zeer hoge snelheden: op dit moment zijn er systemen die nog maar een tiende halen van de snelheid die Heddes met zijn protocolprocessor kan bereiken. IBM, de huidige werkgever van Marco Heddes, heeft bepaalde delen van het proefontwerp inmiddels gepatenteerd. Heddes verrichtte het ontwerpwerk bij IBM Research in Zürich.

Ir. Marco Heddes promoveerde op 11 september op het proefontwerp 'A hardware/software codesign strategy for the implementation of high-speed protocols'. Foto: Bram Saeys

Stan Ackermans Instituut stimuleert proefontwerp

men sinds kort doelbewust deze vorm van promotie, waarbij men uitgaat van de gelijkwaardigheid van onderzoek en ontwerp in de technische wetenschappen. Dergelijke promoties dragen door hun voorbeeldfunctie en de gedetailleerde informatie over de gemaakte afwegingen tijdens het ontwerpproces bij aan de kwaliteit van de ontwerpersopleidingen. Overigens is er een vrij nauwe band tussen IBM Research Zürich en de vakgroep Digitale

Systemen van de faculteit Elektrotechniek. Regelmatig worden Eindhovense onderzoekers op verzoek van IBM tijdelijk gedetacheerd in Zürich. Volgens prof.ir. Mario Stevens van de vakgroep Digitale Systemen bekleedt de TUE de tweede plaats in het rijtje van buitenlandse universiteiten die ingenieurs en onderzoekers leveren aan IBM Research in Zürich.

multimedialer de toepassing, hoe zwaarder het netwerk belast wordt. Gebruikers die Internet alleen nodig hebben voor het uitwisselen van gegevens zonder multimediale franje, zijn vaak niet enthousiast over het zware netwerkverkeer. Niettemin dienen de mogelijkheden zich aan. De laatste jaren is de snelheid waarmee gegevens kunnen worden gestuurd in een stroomversnelling gekomen, doordat het aantal gebruikers is toegenomen, alsmede de toepassing van 'zware' applicaties. Die laatste ontwikkeling vraagt weer om snellere computers, die er vervolgens ook weer komen. Bovendien is het kanaal waarlangs de informatie gaat -de kabel- sinds de introductie van de glasvezel in staat zeer grote hoeveelheden

Marco Heddes is op een proefontwerp gepromoveerd. Dat gebeurt vrij zelden. Bij het Stan Ackermans Instituut, de nieuwe naam van het Centrum voor Technologisch Ontwerpen (het oude 'IVO'), stimuleert

'De echte wetenschapper houdt de handen in de mouwen'

'Als een koe je aanstaart, zoals alleen een koe dat kan, dan vraagt een echte wetenschapper zich af: Heeft een koe hersens? Ge-looft hij in God? Beseft het beest dat hij een staart heeft? Om die vragen gaat het, niet om de enzymen en de sapjes. Het gaat om de ziel, niet om de techniek', drukte Midas Dekkers zijn gehoor vorige week op het hart. Zoals alleen hij kan, combineerde hij humor en ernst, anekdotes en serieuze pleidooien, op een rustige toon vol zelfovertuiging op het introcollege van Studium Generale.

door
Gerard
Verhoogt

Dekkers vervlocht biologie, mannen en vrouwen en wetenschap tot een vermakelijk en serieus geheel, verluchtigd met de nodige grappen en anekdotes.

Dekkers: 'Jullie zijn hier eigenlijk te laat gaan studeren. Leren kun je alleen als je jong bent, maar het onderwijs houdt daar geen rekening mee. Kinderen stellen nog vragen als 'Papa, waarom is de lucht blauw? Waarom is poep bruin? Waarom ben jij zo'n zak?'. Techniek moet je leren als je autootjes uit elkaar haalt. Volwassenen hebben ook geen vragen meer, die hebben onderwijs gehad. Dan krijg je antwoord en dat

is dodelijk voor de nieuwsgierigheid. Ook de wetenschap wil antwoorden geven. Dat is fout. Het gaat om het zoeken naar de antwoorden.' Nog een denkfout: van studeren word je slimmer. Ook al niet waar: 'Alle biologen bij elkaar kunnen nog geen veertje van een kip maken. Die kip kan dat zelf het beste, zonder op de universiteit te hebben gezeten.'

Edele delen

In de jaren '50 in Amsterdam, kwam hij als kind langs de eerste winkel met pornoboekjes, op weg naar de kerk. De edele delen op de omslagen waren met papier afgeplakt en telkens hoopte hij dat het papier wat gezakt was. Dekkers: 'De meeste kans hadden we op de terugweg. Waar dacht je anders dat we voor zaten te bidden?' Nooit een blote borst gezien, ook thuis niet, dus biologie gestudeerd. Van zijn medestudentes moest hij het ook al niet te hebben. Dekkers: 'Dikke truien, geitewollen sokken, je

kon nauwelijks zien wie de jongens of de meisjes waren. Echt een ramp.' Gelukkig waren er de colleges, of beter gezegd voorstellingen, van prof.dr. Slijper: 'Autoritair, vrouwonvriendelijk, met een grote, dikke buik en horlogeketting om, zoals je ze tegenwoordig niet meer ziet. Maar de beste leermeester en altijd volle collegezalen.' Dekkers volgde bij hem college over het mannelijke geslachtsdeel: 'Dat was een feest. Vol onbelangrijke, maar uiterst interessante details, als welk dier de grootste had en waarom; met dia's van negers uit Afrika en een echte penis van een stier die hij naar de brave studentes op de eerste rij gooide. Die natuurlijk prompt protesteerden, de man was toch al zo autoritair en dan die lul nog. Daar had Slijper op gewacht en zei: 'Dames, blijft u toch nog even zitten, de boot naar Afrika vertrekt pas morgen.'

Kijken

Met onze ogen krijgen we negenennegentig procent van al onze informatie binnen en ze nemen de belangrijkste beslissingen voor ons. In de loop der eeuwen zijn bij de mens de ogen de functie van de neus gaan vervangen. Bij dieren is de neus nog wel het belangrijkste zintuig. Dekkers: 'Daarom is een kat meer geïnteresseerd in uw vuile onderbroeken en zien we op feestjes jongens niet onder de rokken van de vrouwen ruiken, maar kleden ze die met hun ogen uit.' Edoch, mensen zitten niet perfect in elkaar. Dekkers: 'Waarom hebben wij een partner nodig? Omdat wij tweezijdig symmetrische wezens zijn. Met reserve-onderdelen voor als er iets mis is. Die zijn echter niet compleet. We hebben twee armen, ogen, nieren; maar één

hart, één lever. Gelukkig is er altijd troost, want het kan nog veel erger. Als je maar de helft van een orgaan hebt. En voor de man heeft de vrouw die andere helft, dus vallen mannenogen op die eigenschappen waar vrouwen zich het meest van hen onderscheiden.' Kijken is het belangrijkste in de wetenschap. Het grootste probleem voor een wetenschapper is om dingen te onderzoeken die hij niet kan zien. Mensen zien hooguit één procent van zichzelf, de buitenkant namelijk. Dekkers: 'U kent uzelf dus nauwelijks, behalve als u uw inwendige bestudeert. Wat doen slimme wetenschappers dan? Die gebruiken de analogie met de wereldbol. Als je wil weten hoe het binnenste van de aarde in elkaar zit, kun je het beste naast een vulkaan gaan zitten wachten tot de lava naar buiten komt. Helaas is die visie bij volwassenen niet erg populair. Kinderen daarentegen hebben er geen moeite mee om bijvoorbeeld in bad hun eigen gassen te onderzoeken, die zichtbaar te maken en te verzamelen.'

Tenslotte pleitte Dekkers voor de terugkeer van de kamergeleerde. 'Die onpopulaire, bijna uitgestorven soort. Belangrijk is dat je nadenkt over wat je gezien hebt. Iedereen draagt zijn steentje bij aan het grote gebouw; alleen de kamergeleerde ziet dat hele gebouw nog. Dat blijkt dan een toren te zijn die ingestort is. De echte wetenschapper houdt de handen in de mouwen en denkt rustig na.'

Ander nieuws

Verkiezingen

Verkiezing dienstcommissie

Technologie Management

De kiezersregisters aangelegd voor de verkiezingen van de leden van de dienstcommissie Technologie Management zijn in een openbare zitting op 14 september vastgesteld door het Centraal Stembureau. De vastgestelde kiezersregisters blijven geldig tot de datum waarop de verkiezingsuitslag onaantastbaar is geworden. De vastgestelde kiezersregisters liggen van vrijdag 15 t/m donderdag 21 september 1995 ter inzage bij het Centraal Stembureau. Tijdens de hiervoor genoemde periode kan schriftelijk beroep tegen de vaststelling van de kiezersregisters

worden ingesteld door ieder personeelslid van de faculteiten Technische Bedrijfskunde en Wijsbegeerte en Maatschappijwetenschappen (met uitzondering van de student-assistenten en de personeelsleden met een 0,0 fte-aanstelling), dan wel iedere organisatie van overheidspersoneel. Dit beroep dient te worden ingesteld bij het College van Beroep verkiezingen Dienstcommissies; secretaris mw.mr. M.H.A. van der Horst, bestuursgebouw kamer 3.19.

Op donderdag 21 september stelt het college van bestuur het aantal leden van de dienstcommissie vast. Nadere informatie kan worden verkregen bij het Centraal Stembureau. De termijn voor de kandidaatstelling is van maandag 9 oktober t/m vrijdag 13 oktober 1995. De desbetreffende formulieren zijn verkrijgbaar bij het Centraal Stembureau.

Het secretariaat van het Centraal Stembureau is voor deze verkiezingen gevestigd in het bestuursgebouw, kamer 3.04, tst. 4511.

Studentenkerk

Zondag 17 september is er om 11.00 uur een oecumenische viering in de Studentenkapel, Kanaalstraat 6. Deze dienst bij de opening van de Vredesweek heeft als thema 'Tussen droom en werkelijkheid'. Voorganger: Ada Rebel. Er is crèche en kindernevendienst.

Reduktieburo

Woensdag 20 september samen eten in ESKafé, aanvang 18.00 uur. Iedere woensdag is de bar open vanaf 22.00 uur. Iedereen is welkom. Secretariaat ESK, tst. 2627, ma, di, do vanaf 9.30 tot 13.30 uur.

Verkooptalent gezocht

Het Reduktieburo zoekt een verkooptalent met een beetje extra, ervaring niet noodzakelijk. Het Reduktieburo biedt uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden, fijne collega's, ervaring op het gebied van o.a. financiën, inkoop en verkoop, onderhandelen, et cetera. Voor meer info: 2440366.

CvB-nota wil duidelijker perspectief schetsen

14 september '95

Er zijn meer overeenkomsten dan alleen het woordje 'sterk' in de twee discussienota's over de toekomst van de TUE, die dit jaar het licht zagen. Toch zijn de verschillen tussen de nota's *Naar een slanke en sterke TUE* en *De TUE, sterk in ontwikkeling*, zeker waar het de verstrekkende gevolgen van sommige voorstellen betreft, nog redelijk groot. De laatstgenoemde, door het college van bestuur opgestelde nota is door de universiteitsraad in haar vergadering van 26 juni aangenomen als vertrekpunt voor onder andere de eens in de twee jaar plaatsvindende evaluatie van het beleid van de TUE.

door
Fred
Gaasendam

De nota van de hand van het college van bestuur geeft in een aantal hoofdstukken een beeld van de problemen die de TUE parten spelen en een 'richtinggevend beeld' voor de toekomst. Het CvB heeft blijkens de inleiding van de discussienota gehoor willen geven aan de 'roep om een duidelijker perspectief', die de discussienota van de U-raad kenmerkt. Via een aantal beschrijvende hoofdstukken komt het college tot een richtinggevend beeld voor de discussie over een nieuwe organisatie. Dit beeld kent overeenkomsten met de voorstellen in de U-raadsnota

Klussers gevraagd

In- en Externe Betrekkingen zoekt hulp van studenten, die tijdens voorlichtingsactiviteiten in het najaar hand- en spandiensten willen verrichten. Een tegemoetkoming is er in de vorm van een cd- of boekenbon. Hulp is nodig bij:

- Meidendagen:

22 september/hele dag:
meisjes begeleiden, inschrijven, koffie/thee/lunch-uitgifte, feesten.

23 september/ochtend:
ontbijtuitgifte, opruimen.

- Scholierenmanifestatie:

10 t/m 13 oktober/ochtend:
scholieren begeleiden, koffie/thee- en lunch-uitgifte.

- VWO-studievoorlichtingsdagen:

16 en 17 oktober/ochtend:
koffie/thee-uitgifte;
middag: lunchuitgifte, uitreiken linnen tasjes, begeleiden groepen over TUE-terrein, evt. begeleiden groepen in stad.

Zin om aan één of meer van deze activiteiten mee te doen, of wil je meer informatie? Bel dan Hannie Horvath, Voorlichting, HG 0.35, tst. 4848.

Naar een slanke en sterke TUE, maar ook flinke verschillen.

Te veel schijven

In de nota stelt het CvB vast dat vele externe ontwikkelingen de positie van de TUE niet onberoerd laten. Daartoe behoort uiteraard het nog immer dalende studentenaantal, iets waar de Nederlandse universiteiten de laatste jaren steeds meer mee te kampen hebben. Verder constateert het college dat de 'politiek' kritische kanttekeningen plaatst bij de kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs. Binnen de TUE kan men zich vaak niet herkennen in deze kritiek, aldus het CvB. Ook het natuurwetenschappelijk en technisch onderzoek in Nederland kent zijn kritikasters, zo kan men uit de nota opmaken. Met betrekking tot de ontwikkelingen binnen de TUE zelf merkt het CvB op dat er bepaalde zaken, zoals de herprogrammering voor de vijfjarige cursusduur, de herstructurering van de lerarenopleiding en nog andere zaken, wel zijn aangepakt, maar nog niet genoeg uit de verf komen. De ontwikkelingen gaan te langzaam: 'Bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn over te veel schijven en instanties verdeeld. Prioriteiten kunnen moeilijk worden gesteld, continuïteit in

aanpak is onvoldoende veilig gesteld.' Hetzelfde geldt voor de bezuinigingen bij de TUE: gestage voortgang, zij het te langzaam.

Onderwijsmanagement

Reageren we wel adequaat genoeg op de door de maatschappij aan ons gestelde eisen, vraagt het CvB zich vervolgens af, en: 'moeten wij de geplande veranderingen niet ingrijpender en sneller doorvoeren?' Impliciet ligt in de nota een respectievelijk negatief en positief antwoord besloten op deze retorische vragen. De derde vraag die het college zichzelf en de TUE stelt luidt: 'Is het perspectief voldoende duidelijk en herkenbaar intern en extern?'. Het bestaan van de nota *Naar een slanke en sterke TUE* geeft volgens het CvB in de inleiding van zijn eigen nota al aan dat het antwoord 'nee' is. Er zal dus het een en ander moeten veranderen, aldus de strekking van de nota. Het college geeft een voorzet met een beknopte schets van de toekomstige organisatie. Om te zorgen voor systematische kwaliteitszorg met betrekking tot onderwijs, wordt een plan voorbereid om een goed geïnstrumenteerd onderwijsmanagement per opleiding in te richten. Punten ter overweging daarbij zijn zaken als: dient het onderwijsmanagement voor het

basisdeel van de opleiding hetzelfde te zijn als voor de latere fase; verzekering van invloed van studenten; budgettering van de onderwijsactiviteiten; koppelingen met de aandacht voor de werving, de vroegtijdige afvallers, voor de 'alumni' en de afnemers; evaluatie van docenten en verwerking daarvan in personeelsmanagement. Op het gebied van onderzoek zijn er drie deels samenhangende vraagstukken: Welke groepering van onderzoekgebieden is het meest adequaat voor (zelf)sturing op kwaliteit, produktiviteit en relevantie? Welke methode voor sterkte/zwakte-analyse van onderzoekgebieden is het meest geschikt om te hanteren voor beslissingen over leerstoelen, allocatie van middelen voor langere termijn en personeel? Welke verscheidenheid aan type afspraken met bedrijven en andere instituties is gewenst?

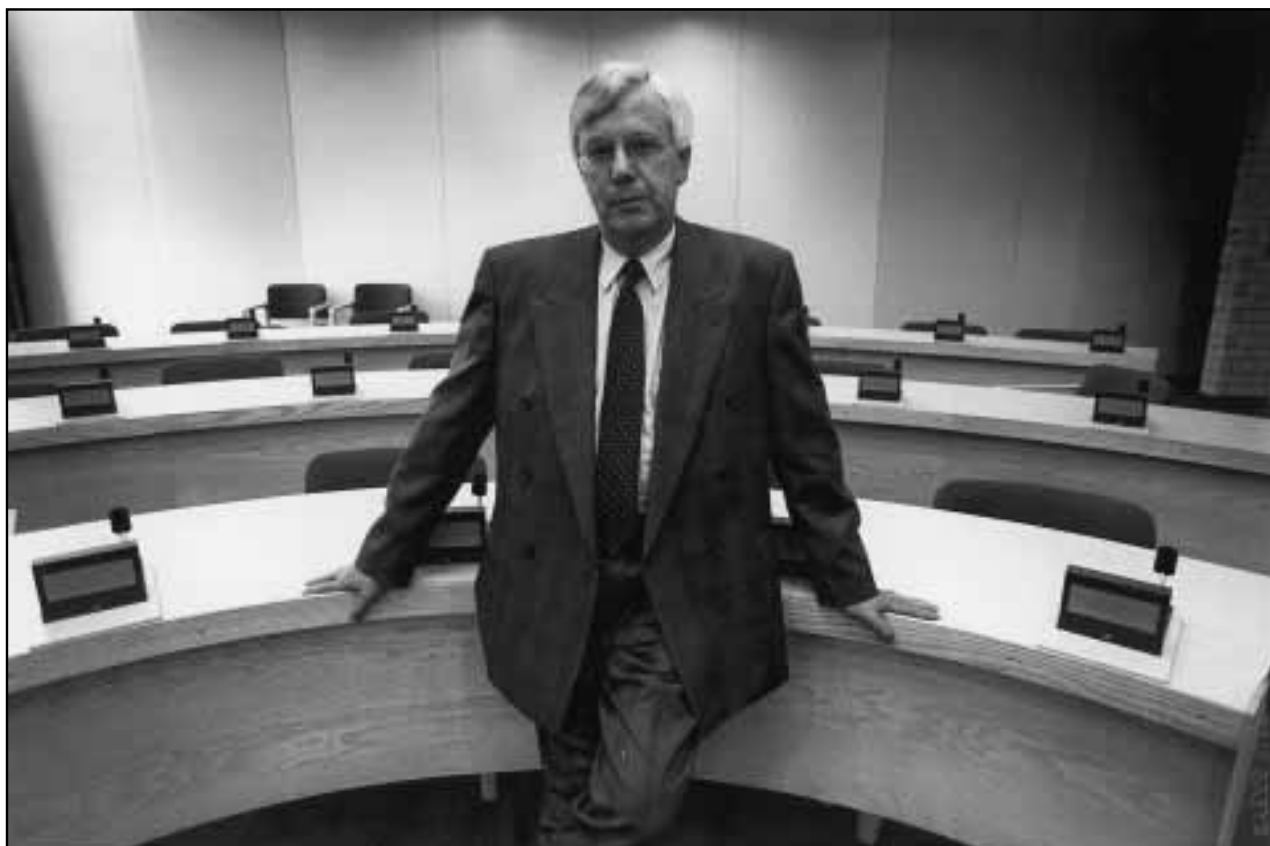
Richtinggevend beeld

Het 'richtinggevend beeld', dat uitgebreid ter discussie dient te komen binnen de TUE, ziet er als volgt uit: 'De programmering en uitvoering van de TUE-kernactiviteiten onderwijs en onderzoek is opgedragen aan de 'onderwijscholen' en 'onderzoeksinstituten'. Daaronder worden ook begrepen: de school voor de universitaire lerarenopleidingen, de school voor ontwerpers (deze is reeds ingesteld) en universitaire technologische instituten (UTI). Het CvB benoemt voor elke school of ieder instituut een bestuur en een wetenschappelijk directeur, aan wie ook het beheer wordt opgedragen. Dit beheer wordt uiteraard ondersteund en uitgevoerd door een adequate beheersorganisatie. De vakgroep blijft als werkver-

band bestaan en gaat als capaciteitsgroep fungeren. Vanuit deze groep levert het wetenschappelijk en technisch ondersteunend personeel contractueel voor perioden van vijf à tien jaar zijn capaciteiten voor de kernactiviteiten. Alle onderwijs wordt dan service-onderwijs van vakgroepen aan onderwijscholen en onderzoek wordt dan 'contract-onderzoek' voor instituten. De verwevenheid van onderwijs en onderzoek blijft behouden door de wijze van inzet van wetenschappelijk personeel vanuit de vakgroep. Deze vakgroepen zullen in het algemeen bestaan uit drie à vijf voltijdse leerstoelen met de bijbehorende wetenschappelijke staf en ondersteunend personeel. Het CvB benoemt één van de hoogleraren tot wetenschappelijk directeur van de vakgroep. Aan deze directeur wordt het beheer van de vakgroep opgedragen. Hij is daarmee primair verantwoordelijk voor het personeelsmanagement en het in stand houden van de bij het vakgebied behorende infrastructuur. Uiteraard kent de vakgroep een adequate vorm van inspraak en werkoverleg.'

Projectcommissies

De komende maanden zal een aantal projectcommissies, die als aandachtsvelden 'onderwijs', 'onderzoek', 'opleidingsschool' en 'TUE-marketing' hebben, zich met de bovenstaande problematiek bezighouden. Die commissies zullen hun bevindingen vertellen in vragen waaraan de faculteiten bij het opstellen van hun ontwikkelingsplannen uitwerking moeten geven. Het college heeft inmiddels een notitie aan de universiteitsraad verstuurd, waarin de instelling van deze commissies aangekondigd wordt. De notitie wordt in de komende vergadering van de universiteitsraad op 25 september behandeld als mededeling. De commissies moeten met hun werk voor 1 december klaar zijn. In de fase daarna zal de discussie in de faculteiten gevoerd worden.

CvB-lid ir. Joris van Bergen is één van de auteurs van de nota 'De TUE, sterk in ontwikkeling'. Foto: Bram Saeys

Faculteitsberichten

Faculteitsberichten donderdagmiddag voor 15.00, uur op floppy disk, via bureau onderwijs, bij Cursor inleveren. De berichten worden maar één keer geplaatst. Een bericht voor meerdere faculteiten wordt éénmaal volledig en vervolgens alleen met verwijzing geplaatst. Samenvattingen langer dan tien regels worden geweigerd.

ALLE FACULTEITEN

Wijzigingen collegerooster herfst 1995/1996

TM	1.1 wo nm	0A221	wordt 6/9 t/m 5/10 WH307,309
	1.1 wo nm	0A221	wordt 18/10 t/m 29/11 WH307
	1.1 wo nm	2L182 v. Gasteren	DBH304 toevoegen
IT	1.1 do nm	5A010	(zie E) toevoegen
Inf	1.1 di 5+6e u	2L430** DBH209	wordt IPO098 maar 19/9 WH308
Inf-VO	do nm	2L432 DBH307	wordt DBH306
TM	2.1 ma 1+2e u	0K200 P4	wordt TM114
	2.1 di nm	0A221 TM014 (2e blok)	wordt WS-121
	2.1 wo nm	0A221 WS-121,-122	wordt: 1e blok WH307,309 2e blok WH307
	2.1 do 3+4e u	0L900 P4	wordt TM114
Bdk	2.1 di 1+2e u	1F180 Dijkstra	DBH315 toevoegen
W	2.1 di 1+2e u	4A450 WH308	wordt L10
TM	3.1 di nm	0P184 v.d. Berg	vervalt
T	3.1 do 3+4e u	6U250 DBH307	wordt DBH212
Bdk	4.1 vr 1+2e u	1Z170	vervalt
T	4.1 di 2e u	6K100 DBH432	miv 12/9 TL
	4.1 vr 1+2e u	6K100 DBH306 miv	15/9 TL
B	4.1 wo 1+2e u	0A500 WS130	wordt WS-120
B	4.1 do 3+4e u	7P690 HG1153	wordt DBH104
Keuze			
PP-fase	vr 1+2e u	1Z170	vervalt
	ma 2+3+4e u	0T401 Pav 027	wordt Pav NP29
	di 1+2e u	0F840 TM114	wordt Pav NP17
	di 3+4e u	0F841 TM114	wordt Pav NP17
	di 2+3+4e+ nm	0T721 DG004	wordt Pav NP29
	di 2+3+4e u	0T411 Pav 027	wordt TM012
	di 5+6+7e u	0T601 Pav 027	wordt TM014
	wo 5+6+7e u	0T601 Pav 027	wordt Pav NP29
	do 3+4e u	0F720 TM114	wordt P4
	vr nm	v Helden DG004	wordt vr 3+4e u Nekeman TM014
	do 3+4e u	0H070 TM014	wordt NA229
	vr 1+2e u	0P661 TM014	wordt NA269
	vr 1+2e u	0T451 Pav027	wordt Pav NP29
	wo 1+2e u	0H500 WS130	wordt WS-120

Cursus Studievoordigheden

Aan het begin van een collegejaar start er op de meeste faculteiten een cursus studievoordigheden. Dit jaar zullen deze aanvragen meteen na de eerste tentamenweek in oktober. Nadere informatie hierover volgt in de Cursor, op informatieborden en via colleges. Wie nu al dringende vragen heeft op het gebied van de studie kan daarmee terecht bij het Bureau Studentpsychologen (BSP), HG 1.04 of bij de studie-adviseur van de faculteit. Voor die studenten kan begeleiding worden georganiseerd. Doe dit dan in ieder geval vóór dinsdag 19 september.

Studentassistent Technische Economie

Bij het leerstoelgebied Technische Economie van de vakgroep Techniekdynamica van de faculteit Technologie Management bestaan twee vacatures voor een studentassistent voor vier maanden. Eén voor één middag per week ter ondersteuning van prof.dr. N. Douben. En één voor één dag per week ter ondersteuning van dr. J. Stroeken voor het project Informatietechnologie en Midden- en Kleinbedrijf. Het betreft het verrichten van allerhande werkzaamheden op het gebied van onderwijs en onderzoek. Vereisten: TEMA- of BDK-student (die macro-economie heeft gedaan, prof.dr. N. Douben); zelfstandig werkend. Geïnteresseerden dienen vóór 20 september een CV in te leveren bij Letty Calame, Tema 1.38, tst. 2640.

Cursus 'Werken in raden en commissies'

In deze gratis cursus kunnen nog enkele cursisten geplaatst worden. De cursus is bedoeld voor studenten die zitting hebben in een faculteitsraad of Opleidingscommissie. De cursus duurt één dag en wordt twee keer aangeboden, en wel op woensdag 18 en op donderdag 19 oktober. De cursus wordt verzorgd door drs. Olga Zeeuwen-van Nimwegen en drs. Connie v.d. Bergh. Belangstellenden kunnen zich uiterlijk 1 oktober telefonisch opgeven bij Claire Holthaus, tst. 2133.

Studentassistent Vrouw en Techniek

De groep Vrouw en Techniek van WMW zoekt een student-assistent voor vier maanden voor één of twee eenheden, die ondersteuning kan bieden bij onderwijs- en onderzoeksactiviteiten. Ervaring met SPSS is vereist. Voor informatie en schriftelijke reacties: Karin Overdijk, DG 0.09, tst. 4488.

Wonen en werken in ontwikkelingslanden (0N171)

Over het functioneren van Nederlandse ingenieurs in internationaal verband. Dit trimester, elke donderdag, 1e en 2e collegeur in zaal TEMA 1.14, door ir. E. van Egmond. Tijdens deze colleges zullen gastsprekers vertellen over hun ervaringen in het buitenland tijdens de werkzaamheden voor onder andere internationale organisaties, ingenieursbureaus en multinationals. De toets bestaat uit hetgeen in de gids staat - alleen uit een tentamen over opgegeven literatuur en collegeaantekeningen en wordt afgenomen op 20 november 's middags.

TECHNISCHE NATUURKUNDE

Inleiding Meten 2 (3B150)

Diegenen die dit college uit het vierjarige curriculum willen volgen, kunnen dit doen door het bijwonen van een gedeelte van het college Dataverwerking en -verwerking (3B500) uit het vijfjarige curriculum, en wel dat gedeelte (9 uren) dat gegeven wordt gedurende het herfstsemester, vrijdag het 4e uur, DBH 1.10. Inlichtingen: prof.dr.ir. K. Kopinga, tst. 4304.

ALV Van der Waals

Studievereniging J.D. van der Waals houdt woensdag 4 oktober een ALV. Deze wordt gehouden om 14.00 uur in de Salon (Ng 0.01). Het jaarverslag en het financieel jaarverslag worden besproken en tevens zal het nieuwe bestuur gekozen worden.

WERKTUIGBOUWKUNDE

Afstudeervoordrachten:

- E. v.d. Velde ('Feasibility study on the use of neural networks in an quartz-glass production process control system') dinsdag 19 september, om 10.45 uur, W-hoog 0.05. Afstudeerdocus: prof.dr.ir. J. Kok
- J.J.J. Joordens ('De ontwikkeling van de 5-assige numerical control code simulator Nc55Sim') woensdag 20 september, om 10.00 uur, W-hoog 1.102. Afstudeerdocus: prof.dr.ir. A. van der Wolf
- J.J.A. Frumau ('Customization of the High Design process') woensdag 20 september, om 13.00 uur, W-hoog 4.14. Afstudeerdocus: prof.dr.ir. R. Kriens
- M.C.C. Broekmeulen ('Mathematical Modelling the Hybrid-III Thorax') donderdag 21 september, om 14.00 uur, W-hoog 1.102. Afstudeerdocus: prof.dr.ir. J. Wismans

ELEKTROTECHNIEK EN INFORMATIETECHNIEK

PP-Colloquium

Verzorgd door de vakgroep Ontwerpkunde voor Elektronische Systemen (ES)

- ir. P. Gruijters, prof.dr.-Ing. J. Jess ('Digital Audio Broadcasting' - uitdagingen voor chipontwerp) woensdag 20 september, om 10.45 uur, Collegezaal EH.

Samenvatting:

De toekomstige mobiele radio -in de vorm van een autoradio of 'walkman'- zal (al dan niet gecombineerd met een CD of DCC deck) diverse functies in een apparaat verenigen. Muziek komt met CD-kwaliteit, storingsvrij en zonder fading, gecombineerd met datadiensten van publieke en persoonlijke strekking en desgewenst vergezeld van plaatjes of bewegende video beelden. In zijn opleiding tot ontwerper (de tweede fase-opleiding Informatie- en Communicatietechniek) heeft ir. Paul Gruijters in het Philips Natlab een studie gedaan naar de chips die zo'n apparaat zou moeten bevatten. Ook zijn er architecturen voor zulke chips ontworpen.

Fysische Elektronica (5P030)

Is miv 15 september verplaatst naar vrijdag, van 13.30-16.30 uur, in E-hoog 8.29.

Bibliotheekpracticum E en IT (5J053)

In het wintersemester 1995/96 worden er weer bibliotheekpracticum verzorgd voor 3e en 4e-jaars studenten. Zij dienen op het moment dat het practicum plaatsvindt, in het bezit te zijn van een goedgekeurde afstudeer- of stage-opdracht waarbij een substantieel literatuuronderzoek wordt verwacht. Het practicum dient parallel te lopen met het literatuuronderzoek verbonden aan afstudeer- cq stagewerk. Het practicum bestaat uit instructie gevolgd door het te verrichten literatuuronderzoek en gestructureerde verslaglegging daarvan. Inschrijven: aan de balie van de faculteitsbibliotheek E. Plaatsing in een gewenste periode is slechts mogelijk door tijdig in te schrijven. Per sessie is er plaats voor maximaal dertien deelnemers. De instructies vinden plaats in zaal HG 0.16, om 13.30 uur op maandag 11 december 1995, 15 januari en 12 februari 1996.

College Digitale Elektronica (5F040)

Studenten die nog recht hebben om in dit vak tentamen te doen worden geacht zich in te schrijven op kamer EH 9.08. Aan de hand van het aantal studenten zal bekeken worden in welke vorm het tentamen afgenomen kan worden.

Elektronica bijzondere onderwerpen (5P050)

In het eerste trimester is er gelegenheid om examens te doen in dit vak. Alle studenten die hieraan willen deelnemen wordt verzocht om vóór 22 september contact op te nemen met een van de docenten. Inlichtingen: H. Withagen, G. Egelmeers: EH 9.29, tst. 2366 of J. van Spaandonk, W. Kruijskamp: EH 9.10, tst. 4252.

Overgangsregeling voor VKO-studenten

Voor vakken die volgens de overstapregeling vrijstellend zijn voor oude vakken hoeft niet apart vrijstelling te worden aangevraagd! Betreft: het vak Fysica voor E - Quantum en statistische fysica (3B460). Studenten die dit vak nog volgens hun studieprogramma moeten doen, kunnen nog tentamen hierin doen. Hiervoor moeten ze zich zsm melden bij de docent, dr. Kamp, op adres N-laag A-2.40.

Projectbegeleiding in het komende wintersemester

De intekening is geopend voor projectbegeleiding van het Practicum 2 en het Technisch Project in het wintersemester. Voor de begeleiding van het Practicum 4 kan ook ingetekend worden maar of dit (inhaal)practicum doorgaat is afhankelijk van de animo van gekwalificeerde deelnemers. Waar u uiteindelijk als begeleider ingedeeld wordt is afhankelijk van toelatingseisen en over- en onderintekening. De intekening hangt op de borden bij onze studentenadministratie. De intekening sluit 2 oktober. De cursus groepsleiden, presentatietechniek, rapportagetechniek en de technische training is veelal in de inhaalweek (van 6 t/m 10 november).

Stagevoordrachten

- P.J.M. Julicher ('Ontwikkeling van een netscheider met behulp van piezo-elektrische trafo's ten behoeve van een dimballast') vrijdag 15 september, om 14.00 uur, EL-0.01.
- H. Kusters ('Horloge voor auditief-visueel gehandicapten') maandag 18 september, om 14.00 uur, EH 3.13.
- M.A.T. van Kempen ('A software tool for the labelling of local areas within

Uniek optreden van Robert Crumb & His Cheap Suit Serenaders

Playboy weigerde zijn tekeningen toen hij ermee leude, later weigerde hij een aanbod van Playboy. Robert Crumb, undergroundtekenaar, werd wereldberoemd met de platenhoezen voor Janis Joplin en zijn strips, waaronder het later verfilmde 'Fritz the Cat'. Crumb is al sinds zijn vijftiende een fanatiek verzamelaar en speler van oude jazz en blues, ragtime, bluegrass en hillbilly. Met zijn band de Cheap Suit Serenaders geeft hij op 17 september een eenmalig optreden in De Effenaar.

Sinds enkele jaren woont en leeft Crumb teruggetrokken in een Frans dorpje om zijn strips te maken. Die druipen van het cynisme, zelfspot, -haat en -medelijden en een voorliefde voor fysiek superieure vrouwen. In de jaren '60 werkte hij in San Francisco, het centrum van de hippie-beweging, met alle seks, drugs en rock'n roll vandien. Crumb werd de belangrijkste tekenaar van de underground, naast grootheden

als de dichter William S. Burroughs en zanger/dichter Captain Beefheart. Zijn strips gaan niet over het ideale Amerika waar *law and order* heersen, wèl over vrijgezellen die met hun libido worstelen, racistisch politioptreden, loosers, hoeren, dealers en drugs. Hij gebruikte zelf LSD en verwerkte die ervaringen later in zijn strips. Feministes haten Crumb, vanwege zijn voorkeur voor stereotiepe, forse en overheersende vrouwen, en doen dat nog meer na zijn uitspraak: 'Ik ben seksistisch, maar ik kom er tenminste voor uit'. In de familie Crumb lijken geestesziekten wel een familiekwaa

te zijn. Zijn broer Charles, die het tekenen bij Crumb stimuleerde, onderdrukt zijn depressies met grote porties medicijnen, zijn moeder is na een levenslange amfetamineverslaving paranoïa geworden en Crumb is daar zelf ook bepaald niet vrij van. Maar hij is het zich tenminste bewust en kan altijd terugvallen op zijn tekeningen en muziek. Crumb speelt banjo, ukelele en gitaar en het optreden in De Effenaar is een zeldzaamheid. Crumb komt op 16 september ook op het Crossing Border Festival (literatuur/muziek) in Den Haag, waar onder meer ook Peter Hamill en Bart Chabot komen. De Effenaar regelt de bus, wie mee wil betaalt alleen het kaartje.

Crumb, op een eigen tekening uiterst rechts, in actie op de banjo. Tekening: Robert Crumb/Uitgeverij Het Gevaar.

Van Abbemuseum opent deuren voor 'Entr'Acte 3'

Video kent meer mogelijkheden dan alleen voor thuis op de buis of voor op vakantie. In het Van Abbemuseum waren al de installaties van Tony Oursler te zien, die video-beelden projecteerde op wolken en poppen. Of van Bill Viola, die in het donker videobeelden op een zwarte granieten plaat projecteerde en met onderwatergeluiden een eigen imponerende wereld schiep. Nu laat het Van Abbe video-installaties en geluidssculpturen van Douglas Gordon zien. Het is tevens zijn eerste solotentoonstelling in Nederland. In zijn meest recente werken gebruikt hij filmfragmenten uit het begin van deze eeuw over mensen met een psychische stoornis. '10 MS' gaat over een fysiek gezonde man, die door een psychisch trauma nauwelijks kan staan. De vertraagde beelden op een

levensgroot scherm, benadrukken zijn hulpeloosheid. Die ervaart het publiek van heel dichtbij, men kan erom heen lopen, maar uiteindelijk niet meer doen dan kijken. Een andere fascinatie van Gordon is het menselijke geheugen. Enerzijds is het een kader om betekenis aan dingen te geven, ook als die er ogenschijnlijk niet zijn; anderzijds verdwijnen er dingen uit die te bedreigend zijn. Vroeger werkte Gordon met teksten, waarvan er een aantal ook over het geheugen gaat. Ze tonen de nuances van de taal en het functioneren van mensen: 'Ik kan niets onthouden' tegenover 'Ik ben alles vergeten'. Op Entr'Acte 3 zijn ook de nieuwe aanwinsten te zien. Het Van Abbe kocht werk aan van de Spaanse kunstenaars Christina Iglesias, Juan Muñoz, Douglas Gordon, de Duitser Reinhard Mucha en Marijke van Warmerdam, één van de Nederlandse vertegenwoordigsters op de Biënnale in Venetië. 'Entr'Acte 3' is te zien tot 12 november in het tijdelijke museum aan de Vonderweg.

Cultur

door Gerard Verhoogt

AGENDA

- Donderdag 14 september**
Filmcollege 'Violence and Passion' van filosoof/filmdocent Joost Raessens, over de trend dat regisseurs alles willen tonen. Rekencentrum, cz 2; 20.00-21.30 uur.
- Vrijdag 15 september**
'De Enge Buren' spelen allerlei fijne, foute en bekende hits met onnavolgbare acts in smoking, berevel of legging. Bruine Heer, in de diverse pauzes.
- Maandag 18 september**
Liesbeth Ruoff, directeur van International Data Corporation Benelux, praat over hoe een vrouw de top in het Nederlandse bedrijfsleven kan bereiken. Rekencentrum, CZ 2, 12.45-13.30 uur.
- Dinsdag 19 september**
Francis Heijligers verzorgt het wekelijkse voorleesuur met het sprookje 'De Tuin van het Paradijs' (Andersen) en een sprookje van Kees Schuur. Va. 12.45 uur in de Heronhal, HG.
- Woensdag 20 september**
Lezing en discussie over high-tech, low-

- tech en kwaliteit van het leven. Met prof. J. Beneken, dr. J. van den Bosch en dr. E. Houwaart. RC, cz 2; va. 12.00 uur.
- Donderdag 21 september**
Omdat de apparatuur het de eerste keer (7 september) af liet weten komt Joost Raessens vandaag terug voor het filmcollege over Violence. Rekencentrum, cz 2; 20.00-21.30 uur.
- Uit in de stad**
Donderdag 14 september
'Don Juan komt terug uit de oorlog' (theater) en 'Land and Freedom' (film) draaien deze week in Plaza Futura. Daarnaast de Deense horror-thriller 'Nightwatch' over een stel jongeren in een mortuarium. Eén van de publieksfavorieten op het filmfestival van Rotterdam.
- Concert van 'Roof' (Effenaar): vrije improvisatie rond een vast thema door onder meer met cellist Tom Cora en bassist Luk Klason (van The Ex).
- De Belgische komiek Urbanus treedt na tien jaar op in de Stadsschouwburg.
- Zaterdag 16 september**
Concert van Leslie Ross (fagot en elek-

- tronica) in het Apollohuis.
- Zondag 17 september**
Bevrijdingsfeest 'Racisme is rot' op de Markt.
- Bevrijdingsconcert: Het Brabants Orkest voert in het Muziekcentrum werken uit van Mendelssohn, Bach en Schumann.
- Concert van Robert Crumb & His Cheap Suit Serenaders in De Effenaar.
- De Jopie Jonkers Groep speelt Franse chansons, jazz en Zuid Amerikaanse muziek bij Kaffee de Groot.
- Maandag 18 september**
100 jaar Cinema/Plaza Futura: 'Gone with the wind' (1932); klassieker van Victor Fleming met Vivian Leigh en Clark Gable.
- Dinsdag 19 september**
Junk Genius geeft een concert in het Apollohuis.
- Woensdag 20 september**
'Interview with the Vampire' (met Tom Cruise) van Neil Jordan draait bij De Effenaar.

- Tentoonstellingen**
Tot 2 oktober
Erika Veld exposeert in de bibliotheek van Bouwkunde op vloer 4 van het hoofdgebouw.
- In de KSA-ruimte op vloer 4 van het hoofdgebouw is een selectie te zien van afstudeerwerk van studenten voor de landelijke Archiprix.
- Tot 3 oktober**
'35 Jaar Grafisch Ontwerpen' geeft een overzicht van het werk van Wim de Valk. In de hal van het hoofdgebouw.

- Tot 12 november**
Entr'Acte 3 in het Van Abbemuseum met werk van Douglas Gordon en nieuwe aanwinsten.

Extra filmcollege

Vorige week vond het eerste filmcollege van Studium Generale plaats. Of beter gezegd, had plaats moeten vinden. Helaas liet de apparatuur het afweten en kon het niet door-

gaan. Filosoof/filmdocent Joost Raessens was bereid om het college een week later alsnog te geven. Dus op 21 september is er een extra filmcollege 'Violence and Passion' en de nadruk ligt dan op Violence. In het Rekencentrum, collegezaal 2, van 20.00 uur tot 21.30 uur.

Interne vacatures

Met het oog op het streven naar een evenwichtiger personeelsbestand worden vrouwen nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren.

Bij de Vakgroep Elektronische Bouwstenen (EEA) van de Faculteit Elektrotechniek bestaat een vacature voor een

Assistent in Opleiding (m/v)

V36089

Algemeen:

De Vakgroep Elektronische Bouwstenen maakt deel uit van het Nederlands Zwaartepunt voor Onderzoek aan III-V Halfgeleiders en Opto-Elektronica en de TUE Onderzoekschool COBRA (Communication Technology: Basic Research and Applications). De ontwikkeling van materialen, componenten en circuits voor (opto-) elektronische toepassingen staat centraal in het wetenschappelijk onderzoek van de groep. Door het multidisciplinaire karakter van de functie zijn dagelijkse contacten met onderzoekers binnen en buiten de vakgroep noodzakelijk. De aard van de werkzaamheden vereist een team-aanpak.

Het onderzoek:

In het kader van het Innovatieve Onderzoek Project (IOP) Electro-Optics worden, in samenwerking met de TUE Vakgroep Vaste Stof (NV), Philips Research, FOM/AMOLF, TNO/TPD en MESA-UT, geïntegreerde planaire optische

versterkers ontwikkeld. Doelstelling van het onderzoek is deze modules bij de toekomstige glasvezelcommunicatie toe te passen. Een belangrijk onderdeel hierbij zijn halfgeleiderlasers die, met vermogens van meerdere 100 mW, Erbium- of Praesodymium-gedoteerde glasvezels optisch pompen. De Assistent in Opleiding dient hiertoe hoogvermogenlasers ($\lambda = 980$ nm, resp. 1017 nm) te ontwikkelen. Verwacht wordt, dat het onderzoek met een proefschrift afgerond kan worden.

Taken:

De multidisciplinaire taken omvatten o.a. het fysische modelleren van de halfgeleiderlasers, het ontwerpen van de epitaxiale lagenstructuur en de device-structuur, het vervaardigen en karakteriseren van de componenten in de technologische en meet-technische laboratoria van de vakgroep. Hardware-, software- en technische ondersteuning is be-

schikbaar. Het projectmatige samenwerken met participerende groepen is essentieel voor de voortgang van dit project. In het kader van het project wordt de begeleiding van stagiaires, afstudeerders en samenwerking met promovendi verwacht.

Gevraagd:

U heeft een afgeronde universitaire opleiding in de elektrotechniek of de natuurkunde. Na een inwerkperiode van een jaar kunt u zelfstandig werken. U kunt verantwoord omgaan met veiligheids- en milieu-aspecten. U beschikt over didactische vaardigheden en u kunt werken in teamverband.

Aanstelling:

U wordt aangesteld voor een periode van maximaal vier jaar.

Salaris:

Bedraagt in het 1^e jaar fl. 2.078,- en loopt op tot fl. 3.710,- bruto per maand in het 4^e jaar.

Inlichtingen:

Prof.dr. L. Kaufmann, vakgroepvoorzitter, tst. 5133, email: l.m.f.kaufmann@ele.tue.nl. Overige informatie: L. van de Burg, personeelsadviseur, tst. 2004, email: l.f.v.d.burg@ele.tue.nl.

Hoe te reageren:

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u binnen een week na publikatie richten aan de heer ir. C. Nelemans, directeur beheer faculteit Elektrotechniek, o.v.v. het vacaturenummer.

Bij de vakgroep Elektrische Energiesystemen van de Faculteit Elektrotechniek is een vacature voor een

Assistent in Opleiding (m/v)

V36088

Algemeen:

De functie is beschikbaar gesteld door het Centrum Technologie Duurzame Ontwikkeling (TDO) voor het project Het afbreken van organische moleculen in water met elektrische ontladingen en zal uitgevoerd worden in samenwerking met de vakgroep Instrumentele Analyse (TIA) van de faculteit Scheikunde.

Het project:

Het project heeft tot doel het onderzoek naar mogelijkheden van elektrische ontladingen voor het omzetten van organische moleculen die met de huidige waterreinigingsmethoden problematisch zijn, o.a. diverse oplosmiddelen, kleurstoffen of pesticiden. Uw promotie-onderzoek heeft een overwegend experimenteel karakter. De hoofdtaken waar het onderzoek zich op zal richten zijn, ten eerste, de ontlading in water zelf en, ten tweede, op basis van deze kennis, het optimaliseren van de condities voor de afbraakprocessen. Theoretische interpretatie van de resultaten is een essentieel onderdeel van het project. De resultaten moeten vergeleken worden met andere waterreinigingsmethoden, hiervoor is overleg met het Keuringsinstituut voor Waterleidingartikelen (KIWA) en het

Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) voorzien.

Gevraagd:

U heeft een afgeronde of binnenkort af te ronden studie in een relevant vakgebied aan een (technische) universiteit. U bent geïnteresseerd in en heeft bij voorkeur in het zelfstandig opzetten en uitvoeren van experimenten. U heeft kennis van de volgende vakken: hoogspanningstechniek, plasmafysica, stromingsleer, analytische chemie.

Aanstelling:

U wordt aangesteld voor een periode van maximaal vier jaar.

Salaris:

Bedraagt fl. 2.078,- in het 1^e jaar en loopt op tot fl. 3.710,- bruto per maand in het 4^e jaar.

Inlichtingen:

Betreffende de functie: dr.ir. E. van Veldhuizen, tst. 4438. Overige informatie: L. v.d. Burg, personeelsadviseur, tst. 2004.

Hoe te reageren:

Uw schriftelijke sollicitatie binnen een week richten aan de heer ir. C. Nelemans, directeur beheer faculteit Elektrotechniek, o.v.v. het vacaturenummer.

Bij de vakgroep Chemische Proceskunde van de Faculteit Scheikundige Technologie bestaan twee vacatures voor:

Assistent in Opleiding (m/v)

V37308 en V37309

Algemeen:

De functie AiO is gericht op verdere opleiding en vorming. Hier- toe wordt een opleidings- en begeleidingsplan opgesteld.

Taken:

Algemene onderzoeksdoelstelling is de studie van de kinetiek van

chemische reacties op het raakvlak van katalyse en reactortech- nologie. De studies zijn fundamenteel door hun bijdrage tot het ophelderen van reactiemechanismen en toegepast doordat resultaten worden geëxtrapoleerd naar industriële schaal. Er worden geavanceerde insitu katalysa-

tor-karakteriseringstechnieken gebruikt zoals EXAFS en cyclovol- tammetrie. Ook transiënt kinetische studies, met het zogenaamde TAP-apparaat, behoren tot het onderzoeksdomein.

De betreffende vacatures hebben betrekking op heterogeen gekatalyseerde reacties zowel in gasfase als in vloeistoffase. Een belangrijk deel van het werk bestaat uit wiskundig modelleren.

Gevraagd:

Een voltuoid academische scheikundig ingenieur met belangstel-

ling voor wiskundig modelleren of een wiskundig of natuurkundig ingenieur met belangstelling voor Chemische Technologie.

Aanstelling:

De aanstelling zal geschieden voor de periode van maximaal 4 jaar. Na ongeveer een jaar vindt een evaluatie plaats.

Salaris:

In het 1^e jaar bedraagt het salaris fl. 2078,- en in het laatste jaar fl. 3710,- bruto per maand.

Inlichtingen:

Betreffende de functie: prof.dr.ir. G. Marin, tst. 3088, dr.ir. J. Hoebink, tst. 3671 of dr.ir. B. Kuster, tst. 3584. Overige informatie: mevr. M. van de Sande, coördinator personeel en organisatie, tst. 2842 of 4966.

Hoe te reageren:

Uw schriftelijke sollicitatie binnen een week richten aan de heer ing. A. van Mierlo, directeur beheer faculteit Scheikundige Technologie, o.v.v. het vacaturenummer.

- echographic images') maandag 18 september, om 14.30 uur, EH 3.13.
- D.J. Aalberts ('Meetsysteem voor het balorig proces') dinsdag 19 september, om 15.00 uur, EH 4.11.
- J.N. Bohlander ('An additional circuit to obtain stability of an LC-filter between a non-regulated DC-bus and a converter absorbing a constant power') woensdag 20 september, om 9.00 uur, EH 2.33
- J.G. Driessen ('Implementation of the 80960 core in IDaSS') woensdag 20 september, om 10.30 uur, EH 10.05.
- J. Lecluse ('Implementation of the 80960 core in IDaSS') woensdag 20 september, om 11.30 uur, EH 10.05.
- A.P.C. Vis ('Modelvorming van een stroombegrenzende component op polyethyleen basis') donderdag 21 september, om 14.00 uur, Eeg 2.21.

BOUWKUNDE

Statistiek 1 voor B

Aangepaste stof cursusjaar 94/95. Voor Bouwkundestudenten die het vak Statistiek 1 (2S250) nog niet hebben afgerond wordt de volgende regeling getroffen: Op vrijdag het tweede uur wordt miv 15 september in zaal DBH 432 een college met instructie gegeven. Daarbij wordt het boek van Walpole en Myers gebruikt. Alleen die onderdelen die ook behoren tot de stof van het nieuwe vak Statistiek 1 (2S280) zullen dan behandeld worden. Het tentamen wordt tegelijk afgenomen met het tentamen over het nieuwe vak (op maandag 20 november 9.00-11.00 uur). Inlichtingen: Jack Wijnen, HG 9.03, tst. 2910.

TEMA

Basiscursus TEMA

Zaterdag 30 september is de laatste herkansing voor dit vak. Dit tentamen wordt afgenomen van 9.00-12.00 uur in TEMA 1.14. Dit tentamen is bestemd voor iedereen die één of meerdere onderdelen van de Basiscursus nog niet heeft behaald.

STAN ACKERMANS INSTITUUT

Uitreiking diploma's

Woensdag 20 september houdt het Stan Ackermans Instituut, Centrum voor Technologisch Ontwerpen, de 31-ste diploma-uitreiking. Vierenvijftig cursisten, afkomstig uit negen ontwerpopleidingen en twee tweejarige onderzoekersopleidingen, krijgen dan het diploma ontwerper of onderzoeker. Vanwege het zeer grote aantal gediplomeerden, vindt de diploma-uitreiking in drie zittingen plaats in de grote Collegezaal P1 van het Pav. en in de tent op het Laplace plein.

* Zitting 1 (Collegezaal P1, Paviljoen):

Diploma-uitreiking van 14.30-15.45 uur.

Aansluitend receptie in de kantine van het Paviljoen.

* Zitting 2 (Collegezaal P1, Paviljoen):

Diploma-uitreiking: opleiding Logistieke Besturingssystemen van 16.30-17.45 uur.

Aansluitend receptie in de kantine van het Paviljoen.

* Zitting 3 (tent op het Laplace plein):

tot 16.30 uur koffie/thee in de tent op het Laplace plein.

Diploma-uitreiking: opleiding Technische Informatica van 16.30-17.45 uur.

Aansluitend receptie in de tent op het Laplace plein.

Erasmus in Catania: een onvergetelijke ervaring

14 september '95

Van december '94 tot juni '95 zat Xavier Theunissen, zesdejaars TEMA-student, in Sicilië, waar hij colleges volgde aan de economische faculteit aan de Universiteit van Catania. Dit in het kader van het Erasmus-programma. Het leven in die zuidelijke contereien was een belevenis. De mafia blijkt er nog steeds een duidelijk stempel op het leven van alledag te drukken. Theunissen raakte ook zeer onder de indruk van het landschap. Het universitaire leven bestond vooral uit veel zelfstudie.

door
Xavier
Theunissen

Van iedereen die er ook gebruik van gemaakt had, had ik het al gehoord: 'Het is een onvergetelijke ervaring. Iets wat je niet mag missen.' Mijn broer en een paar goede vrienden overtuigden me ervan dat het best makkelijk te doen was. Gewoon een Erasmus-beurs aanvragen en met weinig moeite zit je met een behoorlijk zakcentje in het buitenland. Mijn besluit was snel genomen; ik wilde naar het buitenland, naar Italië! Bij Vincent Merck, de Erasmus-coördinator bij TEMA, kon ik uiteindelijk kiezen uit drie mogelijkheden: Torino, Trieste of Catania. De keuze was snel gemaakt. Natuurlijk wilde ik naar Catania, de tweede stad van Sicilië, waar de mafia nog flierefluitend rondloopt, met witte zandstranden aan de Middellandse Zee en aan de voet van de immer actieve vulkaan de Etna. Mijn periode stelde ik vast van december '94 tot juni '95. Ik kon geen dag langer, vanwege tentamenverplichtingen op de TUE. Oh ja, ik zou nog wat vakken doen aan de economische faculteit van de Universiteit van Catania. Alles in het Italiaans. Met een stoomcursus in het talenpracticum achter de rug, kon ik begin december hakkend kennismaken met de eerste Catanese studenten. Nog napuffend van een treinreisje van 34 uur, zwetend met de warme decemberzon op mijn kop.

Heksenketel

De ontvangst in deze zuidelijke stad was boven verwachting goed geregeld. Meteen werd ik naar mijn kamer gebracht in Hotel Costa. Dit studentencomplex, waar ik de hele tijd gezeten heb, lag aan de via Etnea, één van de drukste en rumoerigste wegen van de heksenketel Catania. In

deze flat woonden, verdeeld over acht etages en honderdtwintig kamers, tweehonderd studenten. Op de begane grond was een mensa, waar je 's middags een hartige spaghetti met vet vlees naar binnen kon lepelen. Mijn kamer van zestien vierkante meter deelde ik met Makis, een Griekse economiestudent. Gelukkig maakten we er allebei een ongelooflijke bende van, dus we konden niet klagen over elkaar. Verder zaten in Hotel Costa nog twintig andere Erasmus-studenten, overwegend Spanjaarden en Duitsers. De universiteit was een geheel nieuwe ervaring. Voor wie de lelijke industriegebouwen van de TUE gewend is, was het zeventiende eeuwse Renaissance-pand midden in de stad een culturele verademing. Van buiten statig oprijzend, van binnen opgesierd met fresco's, marmeren trappen, standbeelden tegen de muur en zeer grote eikehouten deuren. De ontvangst was als volgt: de heer Mangione, de verantwoordelijke voor het Erasmus-programma, informeerde eerst hoe het met me ging. Vervolgens vroeg hij welke vakken ik wilde doen. Hij zei me welke leraren ik moest benaderen en wenste me veel succes. Dat was alles. Ik zou het verder allemaal zelf moeten opknappen.

Warmbloedig

Omdat ik midden in het trimester aangekomen was, viel ik zomaar bij de colleges binnen. Die werden bovendien in plechtig Itali-

aans gedoceerd, waardoor ik vooral in het begin het gevoel had dat ik mijn tijd aan het verdoen was. Ik besloot over te gaan tot de edele kunst van de zelfstudie. De collegezalen heb ik sindsdien nog maar weinig bezocht. Wel nog tijdens het mondelinge tentamen van geografische economie. Je zat met honderd man in een zaal te wachten tot je werd opgeroepen. Vooraan zaten drie professoren, die de opgeroepen student een kwartier lang ondervroegen. Als je pech had en je werd niet naar voren geroepen, moest je de dag daarop terugkomen. In totaal heb ik twee mondelinge tentamens gehaald (zeven studiepunten per vak), beide met een 25/30 en een 27/30. Omgerekend zijn dat vrij goede cijfers. De professoren daar vonden de Erasmus-studenten wel aardig. Je was een buitenlander, dus interessant. Voor politieagenten, buscontroleurs (ondanks vele overtredingen heb ik nooit een bekeuring gekregen), maar ook voor de man in de straat, medestudenten, winkeliers et cetera. In Sicilië, de uithoek van Italië en door Noorditalianen minachtend Afrika genoemd, zijn de mensen over het algemeen ontzettend gastvrij, open en warmbloedig. Meestal is hun interesse oprecht, soms word je gebruikt als statussymbool. Het kwam in het begin vaak voor dat een onbekend iemand je een half uur meenam naar al zijn vrienden, om zijn Hollandse bloedbroeder voor te stellen. Dan waren er nog velen die, zoals Stefano, een Siciliaanse macho pur sang, er alleen maar op uit waren om een 'reis' door Europa te maken. Maar na een tijd heb je door wie je vrienden zijn, en met die groep besteed je de rest van de tijd.

Toneel

Het leven in Catania gaat langzaam. Voor de lunch werd er nog wat gewerkt, maar daarna was er standaard een rustpauze van minstens twee uur. Vaak werd uit pure luiheid de rest van de dag dan ook maar niets meer ondernomen. Met de Erasmus-studenten en wat Catanese studenten hebben we in mei een toneelstuk

opgevoerd, in het oud-Italiaans. Het was 'Lisistrata', een Grieks stuk dat handelt over de strijd tussen mannen en de vrouwen. Ik speelde 'Il commissario'; een vrouwonvriendelijke commissaris van de politie. Een leuke rol, ware het niet dat ik daarvoor acht pagina's doorwrocht Italiaans uit mijn hoofd moest leren. Alle Erasmus-studenten hadden er moeite mee, wat leidde tot drie voorstellingen met ongelooflijk veel gestuntel. Het was een feministisch stuk, wat in Sicilië erg gewaagd en up-to-date was. De vrouwenemancipatie daar kun je vergelijken met de situatie in Nederland zo'n twintig jaar geleden. Bij de mannen heerst nog steeds het idee dat de vrouw maar alles moet pikken, terwijl de vrouwen langzamerhand tegengas gaan geven. Een situatie die steeds vaker conflicten oplevert. Het gebeurde regelmatig dat buitenlandse studentes op weg naar huis werden nagefloten, lastiggevallen of zelfs aangerand.

Mafia

Veel studenten in Catania leiden een armoedig bestaan. In Hotel Costa wonen bijvoorbeeld alleen maar studenten afkomstig van het platteland. Zij hoeven maar 360 gulden per jaar te betalen voor een kamer, maar komen desondanks nog moeilijk rond. Toch loopt bijna iedereen rond in de mooiste kleren, het gevoel van trots is erg groot. Aan de andere kant lopen er ook mensen rond, die over verdacht veel geld beschikken. Stefano bijvoorbeeld had geen baan en studeerde niet, maar beschikte toch over een splinternieuwe Fiat Tipo Turbo, een groot appartement en liep rond in de duurste kleren. Wat hij overdag deed wist niemand. Antonio, die wel eens motors of auto's van vage bekenden voor een nachtje parkeerde in het hotel, kwam een paar dagen later met een geheel andere auto aanzetten. Francesco, wiens ouders in zijn geboorteplaats door iedereen met overdreven respect werden behandeld, bezat een draagbare telefoon, auto en eigen flatje. Onduidelijk was waarvan hij dit deed. Aan deze en

nog meer studenten kleefde wel een verdacht luchtje. De strijd tegen de mafia was op straat duidelijk zichtbaar. Het leger patrouilleerde, bij sommige woningen stond continu militaire bewaking en het gerechtsgebouw leek wel een vesting. Er vond zelfs een afrekening van de mafia plaats, zo'n honderd meter van de studentenflat. Drie droge schoten, van dichtbij afgevuurd naar een man die in een auto zat. Natuurlijk had niemand iets gezien. Er is niets zinlozer dan dit soort aanslagen te rapporteren bij de politie. Buiten het feit dat daar toch alles uitlekt, heerst in Catania de opvatting dat ze zichzelf maar lekker moeten uitmoorden. De kranten stonden elke dag vol met nieuws over vervolgingen en arrestaties. Maar afgaande op verhalen van studenten van het platteland blijkt daar nog niets veranderd te zijn. De 'man van eer' van vijf jaar geleden loopt er nog steeds rond met dezelfde macht. Iedereen kent hem, maar niemand rekent hem in. *Mani Puliti* is nog niet doorgedrongen tot het Siciliaanse binnenland.

Zwarte parel

Het binnenland zag er trouwens prachtig uit. De 3323 meter hoge vulkaan de Etna, over half Sicilië zichtbaar, ziet er na een zeven uur durende klim op zijn indrukwekkendst uit. Een kratermond van tientallen voetbalvelden groot, die continu een enorme hoeveelheid rook en dampen verspreidt. Verder kleine dorpjes, die het echte arme en rustieke Siciliaanse leventje etaleren, tientallen Griekse tempels en theaters, Romeinse amfitheaters en landhuizen en Arabische en Moorse kastelen her en der verspreid. Maar het mooiste waren de Eolische eilanden. Zeven vulkanische zeebergen, waarvan er eentje nog continu in bedrijf is; Stromboli, de zwarte parel van Sicilië. Een bijna perfecte kegel met vierhonderd inwoners en spierwitte, idyllische huisjes en pikzwarte asstranden. Elke twintig minuten een uitbarsting, wat 's avonds in het donker oplicht tot een groot vuurwerk van rood opgluoiende lavastenen, die de lucht in worden geschoten. Samen met Alexander, een Duitse vriend, heb ik dit op de top van een aanliggende berg mogen aanschouwen. Het was typerend voor de hele Erasmus-periode; een ervaring die ik nooit zal vergeten.

Een Siciliaans dorpje gelegen aan de noordzijde van de Etna.
Foto: Xavier Theunissen

Vertigo-spelers presteren goed op EK Frisbee

Twee weken geleden werd in Frankrijk het EK Frisbee gehouden. Vertigo, de Eindhovense studenten frisbee-vereniging, was er vertegenwoordigd met twee personen. Ronald Kamerbeek, één van de oprichters van Vertigo, speelde mee in de masters-divisie (deelnemers van dertig jaar en ouder) en Caroline van der Heyden speelde onder Nederlandse vlag in het damesteam. Het masters-team werd tweede in het Franse Fontenay le Comte. Het vrouwen-team behaalde de derde plaats.

Sport

Een week lang streden dertien landen in het Franse plaatsje Fontenay le Comte om de Europese titel van de frisbee-sport. Men deed dat in vier categorieën: open, vrouwen, junioren en masters. In de wedstrijdvorm die door het leven gaat onder de naam Ultimate, staan van ieder team zeven personen in het veld die de schijf naar elkaar overgooien. De regels in een notedop: lopen met een frisbee mag niet. Als je de frisbee achter de achterlijn vangt, heb je een punt. Bij een totaal van énéntwintig punten heb je gewonnen. Caroline van der Heyden speelt dit spelletje al vier jaar lang bij Vertigo. Daar raakte ze zo bedreven in de sport dat ze naar het Europese Kampioenschap mocht.

Nieuw team

Hoe is ze in het nationale team terechtgekomen? Van der Heyden: 'Bij de kampioenschappen om de Nederlandse Beker werd mij gevraagd of ik met het Nederlandse damesteam wilde

trainen. Daar had ik wel oren naar. Het vrouwen-team traint met ongeveer vijftientig meisjes. Iedere keer op een andere plaats. Je bent vrij om mee te komen trainen. De beste vijftien daarvan werden uitgezonden naar Frankrijk.' Van der Heyden schetst hoe het er op trainingen van de nationale ploeg aan toe gaat: 'De Nederlandse Frisbee Bond regelt het allemaal niet zo officieel als sommige andere bonden dat doen. Een of twee meisjes die het beste zijn, verzorgen de trainingen. Voor het EK is het ook bijna onmogelijk om sponsors te vinden. Ondanks een bijdrage van de Frisbee Bond kostte het ons nog 450 gulden per persoon om de Europese titel te mogen gaan verdedigen.' Twee jaar geleden werd het Nederlandse vrouwen-team namelijk eerste op het EK. Dat resultaat is dit jaar helaas niet behaald. Van der Heyden: 'We speelden nu met een volledig nieuw team. Slechts vier personen die twee jaar geleden meegedaan hebben, waren nog over. We hebben ook maar één jaar kunnen trainen voor het kampioenschap.'

Barretjes

Met veel verve vertelt Van der Heyden hoe het Europese kampioenschap verliep: 'We moesten iedere dag twee keer spelen en een wedstrijd duurt gemiddeld zo'n anderhalf uur. Erg vermoeiend soms. Er staan zeven mensen in het veld en je hebt acht wisselers. Na ieder gemaakt punt mag je wisselen en halverwege de wedstrijd heb je maar vijf minuten pauze. De organisatie had echter alles perfect

geregeld. We sliepen in een leegstaand jongensinternaat en dat was slechts vijf minuten lopen van de velden.' Ook 's avonds was het gezellig in het EK-dorp in Fontenay. Van der Heyden: 'Er waren barretjes aanwezig, waar we meestal met het team naar toe gingen. Gelegenheid tot kennismaken met de vijfhonderd andere deelnemers

uit dertien verschillende landen was er dan ook volop. Vooral op de laatste vrijdagavond. Toen was het afsluitende feest. Terwijl de volgende dag nog de finale open categorie en categorie vrouwen gespeeld moesten worden.' Wat dat betreft kwam het dus niet zo slecht uit dat de Nederlandse dames derde zijn geworden.

Vertigo-lid Caroline van der Heyden speelde in het Nederlandse damesteam tijdens het EK Frisbee in Frankrijk. Foto: John Claessens

Sportcentrum ondergaat vernieuwing

De sportkantine heeft een nieuw aanzien gekregen, de ballonhal is eindelijk weg en het sportcentrum krijgt er een nieuwe sporthal bij. In de afgelopen zomerperiode is er hard gewerkt om het uiterlijk van de kantine, dat reeds veertien jaar hetzelfde was, aan te passen aan de wensen van de huidige sporters. De ESSF werkte deze wensen uit, en een binnenhuisarchitect werd ingehuurd om de zaak eens grondig aan te pakken.

door
John
Buitjes

Sinds 1981 was het uiterlijk van de kantine in het sportcentrum onveranderd gebleven. Al enige tijd werd de wens geuit om daar nou eens verandering in te brengen. De studenten bleken het allemaal nogal somber te vinden, de opstelling van tafels en plantenbakken leverde vooral bij grotere groepen nogal eens een

probleem op, en als de kantine vol zweterige mensen zat bleek het ventilatiesysteem absoluut niet te voldoen. De ESSF, het overkoepelende orgaan waarin alle sportverenigingen zijn vertegenwoordigd, bracht de wensen en problemen over aan het bestuur van het sportcentrum. Hieraan heeft men gehoor gegeven en nu is er dus een nieuwe kantine. Mooie, grote tafels, een paar kleurige schermen, een goed ventilatiesysteem dat weggewerkt is achter een verlaagd plafond, een zithoek waar men naar believen

wedstrijden of andere zaken kan bekijken, enkele vernieuwingen aan en rond de bar en een schuifwand voor de keuken. Daardoor kan men bij grote drukte in een ogenblik de keuken rechtstreeks openstellen, zodat men daar vandaan direct het eten aan kan reiken. Toch doet het allemaal wat kil en steriel aan, volgens veel gebruikers. Het licht van de tl-buizen is hard en ongezeellig, de wanden kaal. Volgens Jaap van Ekris, voorzitter van de ESSF, komt de binnenhuisarchitect half september nog eens terug om de zaken nogmaals in ogenschouw te nemen. In plaats van het witte licht komt er geel licht en men laat krukken aanrukken bij de stabars, zodat men toch kan zitten na een uitputtende training. De wanden mogen door de studentensportverenigingen aangekleed worden, zij het onder auspiciën van de binnenhuisarchitect, die wil voorkomen dat zijn hele opzet in het water valt.

Sporthal

De ballonhal was afgekeurd en

stond al een jaar te wachten om uit zijn lijden verlost te worden. Men moest door gebrek aan capaciteit uitwijken naar sporthal de Oude Toren. Het komende jaar zal dat waarschijnlijk niet anders zijn. Op dit moment is de verguningsprocedure in volle gang om tegen hal 2 een nieuwe hal te bouwen. Dat is dus de hal rechtsachter de kantine met de vier volleybalvelden. Het plan is om in november te beginnen met de bouw en de oplevering zou dan volgende zomer zijn. Volgens bedrijfsleider Van der Sommen komt er nu een nieuwe hal en zeker geen noodhal. De hal zal alleen een stuk soberder van opzet zijn dan gepland. Het oorspronkelijke plan was om in de nieuwe hal een klimmuur en squashfaciliteiten aan te brengen. Onder de hal zou een enorme opslagruimte komen, om groot materieel op te slaan. Doordat de Hogeschool Eindhoven niet (genoeg) wilde bijdragen en de samenwerking opzegde, moet de TUE nu zelf 2,3 miljoen gulden op tafel leggen. Voor die prijs kan een kale hal neergezet worden,

zonder mooi betimmerd plafond zoals in hal 2, met een vloer van de op één na minste kwaliteit en eenvoudige opslag voor gebruiksvoorwerpen voor in de zaal. De ESSF probeert nog wat dingen te verbeteren. Zij willen bijvoorbeeld een vloer van de op één na beste kwaliteit. De vloerkwaliteit is uiteindelijk vrij essentieel. Verder willen ze een deur in de zaal om materieel binnendoor te kunnen verplaatsen en als het kan ook nog een eenvoudige tribune. Als de Stichting het geld ophoest, ruim een ton, dan krijgen we toch nog een leuk complex. Aangezien er nu geen squashfaciliteiten in de nieuwe hal komen, moest er wel wat aan de oude banen worden gedaan. De vloeren zijn geschuurd, de scheuren in de muren gedicht en over een tijdje krijgen die ook een likje verf. Een andere consequentie is dat de fitnessruimte nu niet uitgebreid kan worden. In eerste instantie wilde men cardiofitness plaatsen naast de huidige fitnessruimte, waar nu nog de squashbanen liggen. Dat gaat dus niet door. Er is wel al wat nieuwe apparatuur in de fitnessruimte gekomen. Hopelijk zet men deze trend door.

**Bekijk
maar**

De nieuwe kleren van de professor

De opening van het academisch jaar vorige week maandag was in een nieuw jasje gestoken, namelijk in het Provisorium, de aanwezige professoren waren dat echter niet. Zij droegen nog gewoon hun oude toga's. Die hebben de brand

in het auditorium namelijk wel overleefd. Volgens pedel Van Gaal zijn ze na een grondige stomerijbeurt weer gewoon in gebruik genomen. Alleen moeten de eigenaars hun kledingstuk voorlopig zelf bewaren. Anders is het gesteld met de toga's die gedragen worden ter gelegenheid van de uitreiking van ere-doctoraten. Deze zogenaamde kappa's (niet te verwarren met het kledingmerk dat enige jaren terug bijzonder populair was), worden namelijk wel vervangen. Niet vanwege de brand, maar om de eenvoudige reden dat eigenlijk niemand zich er in durft te

vertonen. De huidige kappa's zijn zilvergrijs van kleur en de vergelijking met ruimtepakken is meer dan eens getrokken. Daarom wordt er nu naar een acceptabelere uitvoering gezocht. Het nieuwe ontwerp is helaas nog niet bekend, omdat de nieuwe huisstijl van de TUE ook nog niet helemaal rond is. En uiteraard moeten de kappa's wel van het juiste logo worden voorzien. Eens in de vijf jaar worden aan de TUE ere-doctoraten uitgereikt. Op 26 april volgende jaar vindt de eerstvolgende uitreiking plaats, dus dan moeten de kappa's in ieder geval af zijn.

Knotsknieën in kilts

Zij zijn nog even te bewonderen: de bestuursleden van studievereniging Van der Waals, en dan in het bijzonder hun knotsknieën. Vanaf 12 oktober vorig jaar lopen

zij in toch vrij extravagante bestuurskledij rond. Terwijl leden van andere besturen onder hun jasjes een nette broek of rok dragen, gaan de onderdanen van de vroege vaders van het Van der Waals-bestuur gehuld in Schotse kilts. Een vernieuwend beleid vraagt om dito kleding, luidt de verklaring voor deze afwijkende klederdracht. Veel studenten zijn

nieuwsgierig naar wat ze nou onder die kilts dragen. Het antwoord is: schoenen! Op 4 oktober loopt hun bestuursjaar ten einde en worden de kilts weer aan de wilgen gehangen. Bekijk 't maar is al in gespannen afwachting of het nieuwe bestuur over dezelfde vooruitstrevende kledingsattitude beschikt. Misschien zijn rieten rokjes een idee...

Het Van der Waals-bestuur showt de beenjes. Foto: extern

Mussen vallen van het hoofdgebouw, maar geen ijsjes

Al eerder berichtten we over de nieuwe high-tech drankautomaten die de hele TUE-campus bevolken. Maar er is één automaat, ook nieuw, die ongenoemd bleef. In de kantine van het hoofdgebouw staat al weken een ijsjesautomaat. Met het extreem warme weer deze zomer zullen veel studenten wanhopig naar deze automaat gerend zijn voor verkoelende vernapering. Tevergeefs. De automaat houdt zich van de stille. Geen oplichtende letters met de namen van kleverige lekkernijen. De machine doet het nog niet. Niemand weet wanneer de automaat zal gaan werken, zelfs de kantinejuffrouw en de vuller van de drankau-

tomaten weten niet wanneer hij in bedrijf gaat. Ondertussen is het weer omgeslagen en de behoefte aan ijsjes wat verminderd. Als de automaat het maar doet vóórdat de hittegolf van '96 eraan komt.

Gezellige ontgroening

Elk jaar wordt er bij de gezelligheidsverenigingen ontgroend en elk jaar duiken er verhalen over misstanden op. Zo ook dit jaar en wel bij Veritas uit Utrecht. Volgens het Utrechts universiteitsblad zouden twee aspirant-leden in het ziekenhuis beland zijn na een gedwongen drinkfestijn. Een student die Titulaer heette, maar niet over de bij zijn naam passende baard beschikte, kreeg er met lijm en shag een opgeplakt. De verwijdering van de baard zou schaaft- en snijwonden hebben veroorzaakt. Ouderejaars-leden van Veritas zijn verontrust over deze voorvallen en zochten daarom de pers op. Het bestuur van de vereniging ontkent dat de incidenten hebben plaatsgevonden. Zij denkt dat de bezorgde leden de vereniging een hak willen zetten door dit soort verhalen te verspreiden. Het bestuur start een onderzoek. Niet naar de ontgroeningsvoorvallen, maar naar de identiteit van de bezorgde Veritijnen. Gezellig, zo'n vereniging.

Franse wijn

TUE-hoogleraar protesteert tegen Franse kernproeven. Het staat in de krant. Eerst valt je mond open van verbazing. Zoiets doet een Eindhovense prof toch immers niet! Het blijkt echter toch te kunnen. Wijnhandelaar Eugène Piters in de Eindhovense binnenstad keek er ook van op. In het Eindhovens Dagblad vertelt hij van een prof die zestig flessen

wijn bestelt met de toevoeging: 'Geen Franse.' Voor de wijnhandelaar, die alleen maar protesten van 'geitewollen sokken' personen verwachtte, was het een openbaring. IJlings heeft hij dan ook de Franse wijn uit de etalage gehaald en vervangen door Spaanse. Uiteraard wil deze hoogleraar ook met de Kerst niet verrast worden met een fles Franse wijn in het TUE-pakket. En waarschijnlijk heel wat andere medewerkers ook niet. Dit is echter al enkele jaren zo gebruikelijk.

Maar hoe krijg je dat veranderd? Praten over een cultuuromslag is toch wel iets anders dan deze ook uitvoeren. Secretaris Harrie Roumen weet alles van cultuuromslagen. Hij is ook degene die ervoor zorgt dat de TUE-medewerkers al enkele jaren een kerstpakket krijgen. Wat voor wijn komt dit jaar in het pakket en om hoeveel flessen gaat het eigenlijk? Roumen: 'Franse wijn, zo'n 3000 flessen.' Weet hij van de hoogleraar die meedoet aan de boycot-actie tegen Frankrijk door geen Franse wijn meer te kopen? Daar kijkt de secretaris ook van op. Denkt even na en zegt dan: 'Als secretaris moet ik me onthouden van politieke uitspraken.' Zegt vervolgens: 'In oktober ko-

men we met de commissie bij elkaar. Dan zullen we het er wel over hebben, denk ik.' Commissie? 'Ja', zegt Roumen lachend, 'daar hebben we een 'wijnselectiecommissie' voor.' Cyriel Quirijnen, diensthoofd Interne Zaken en ook lid van de commissie, geeft te kennen er zich nog niet mee bezig gehouden te hebben. Zegt: 'We zullen daar in de commissie zeker aandacht aan besteden.' Wie weet waar de professorale actie op de TUE nog toe leidt?

14 september '95

